

Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Program

A Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Programja

A Példát átadó gyakorlatok pályázatát – a Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Programját a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ) az Európa Tanács Helyi és Regionális Demokrácia Szakértői Központja együttműködésével hirdette meg 2008-tól folyamatosan. 2013-tól a megvalósításában részt vesz a Magyar Faluszövetség, a Magyar Önkormányzatok Szövetsége, a Belügyminisztérium, és az Emberi Erőforrások Minisztériuma.

A program célja

A **Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Program** célja a legjobb önkormányzati gyakorlatok feltérképezése, és megismertetése az ország más önkormányzataival, esetleg a nemzetközi szakmai közélettel is.

Az új és innovatív helyi megoldások feltérképezése, illetőleg az ilyen megoldásokat nyújtó önkormányzatok tudásának és tapasztalatának terjesztése a hasonló problémával küszködő önkormányzatok körében jobb közszolgáltatásokat, s a településvezetésben magasabb színvonalú teljesítményt eredményezhet. A program által kezdeményezett tudásátadási folyamat azonban nemcsak azokat az önkormányzatokat segíti, amelyek új megoldásokhoz jutnak, hanem azokat is, amelyek a gyakorlatokat kialakították. A tudásátadás nemcsak írott formában, hanem nyílt napokkal és a kollégákkal való konzultáció során valósul meg. E konzultációkon kitűnő új ötleteket kaphat az átadó önkormányzat is a kialakított gyakorlatok továbbfejlesztésére.

A címmel járó díj mellett olyan hivatalos elismerésben is részesülnek az önkormányzatok, amely az önkormányzati dolgozók és helyi lakosok büszkesége lesz.

A program hozadéka lehet az is, hogy a helyi közösségek fejlődésének segítése érdekében felhívja a központi kormányzat figyelmét az erős és felelősségteljes önkormányzatok, továbbá a jobb önkormányzati feladatellátás és az innovációk támogatásának szükségességére.

Pályázati témák és pályázatok száma 2008-2017

Jellemzően minden évben egy egyes pályázati témákban eltérő számú pályázat érkezett, ezekből választotta ki az Irányító Bizottság a döntőbe jutókat. (Az egyes témáknál zárójelben a pályázatok száma/a döntősök száma.)

2008-ban meghirdetett és 2009-ben elbírált témák:

- A lakóhelyhez kötődés erősítése (34/5)
- Roma integráció a társadalmi kohézió erősítésére (9/6)
- Befektetők vonzása a helyi gazdasági környezet fejlesztésére (11/4)

2009-ben meghirdetett és 2010-ben elbírált témák:

- Közösségi összefogással a helyi fejlesztésekért a LEADER-program keretében (4/3)
- Roma integráció a társadalmi kohézió erősítésére (7/5)
- Megújuló energiaforrások használata és/vagy energiahatékony legjobb gyakorlatok (5/5)

2010-ben meghirdetett és 2011-ben elbírált témák:

- Helyi önkormányzati kommunikáció (4/3)
- Roma integráció a társadalmi kohézió erősítésére (1/0)
- A lakóhelyhez kötődés erősítése (11/6)

2011-ben meghirdetett és 2012-ben elbírált témák:

- Amikor nem a pénz a meghatározó – ötletekkel, összefogással településünkért (6/5)
- Legjobb testvérvárosi találkozó (7/4)
- Vizek Varázsa avagy Varázslatos Vizes Világ (2/2)
- Legjobb közfoglalkoztatási gyakorlatot megvalósító önkormányzat (38/7)

2013-ban meghirdetett és elbírált témák:

- Legjobb közfoglalkoztatási gyakorlatot megvalósító önkormányzat (20/10)
- Az Év Új Nemzedék települése (4/3)
- Gazdálkodó Település (4/3)
- Helyi Esélyegyenlőségi Lehetőségek Programja (HELP) (3/3)
- Legjobb testvérvárosi találkozó (4/3)

2014-ben meghirdetett és 2015-ben elbírált témák:

- Közfoglalkoztatási jó gyakorlatok (32/22)
- Gazdálkodó település (7/7)
- A települési és a helyi roma nemzetiségi önkormányzat együttműködése” (4/4)

2016-ban meghirdetett és elbírált témák:

- Legjobb közfoglalkoztatási gyakorlat (14/8)
- „Családért és közösségért” Roma nők társadalmi szerepvállalásának jó példái (4/4)
- Helyi polgárórség és az önkormányzat együttműködése (25/9)

2017-ben meghirdetett és elbírált témák:

- Közös-többszörös” – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei (9/3)
- Helyi polgárórség és az önkormányzat együttműködése (9/3)

2008-2017 nyertesei

2008/2009-ben nyertes pályázatok:

- A LAKÓHELYHEZ KÖTŐDÉS ERŐSÍTÉSE

Velence Város Önkormányzata – *Virágos Velence mozgalom* című pályázata

- ROMA INTEGRÁCIÓ A TÁRSADALMI KOHÉZIÓ ERŐSÍTÉSÉRE

Háromfa Község Önkormányzata – *A roma társadalmi integráció és egészségfejlesztés óvodáskortól* című pályázata

- BEFEKTETŐK VONZÁSA A HELYI GAZDASÁGI KÖRNYEZET FEJLESZTÉSÉRE

Csanytelek Község Önkormányzata – *Együttműködésen alapuló minőségbiztosítási rendszer keretében történő kertészeti termelés* című pályázata

2009/2010-ben nyertes pályázatok:

- KÖZÖSSÉGI ÖSSZEFOGÁSSAL A HELYI FEJLESZTÉSEKÉRT A LEADER-PROGRAM KERETÉBEN

Alsómocsolád Község Önkormányzata – *Tovább lépés a Baranyai Hegyhát megújulásáért – LEADER típusú fejlesztés a Sásdi Kistérségben* című pályázata

- ROMA INTEGRÁCIÓ A TÁRSADALMI KOHÉZIÓ ERŐSÍTÉSÉRE

Mohács Város Önkormányzata – *Az általános iskolai szegregáció megállításának stratégiája* című pályázata

- MEGÚJULÓ ENERGIAFORRÁSOK HASZNÁLATA ÉS/VAGY ENERGIAHATÉKONY LEGJOBB GYAKORLATOK

Budapest Főváros XI. Kerületi Önkormányzata (Újbuda) – *Zöld Újbuda* című pályázata

2010/2011-ben nyertes pályázatok:

- HELYI ÖNKORMÁNYZATI KOMMUNIKÁCIÓ

Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat – *Az Országbíró utcai lakótelep és sétány közterületi megújítása, a lakosság aktív bevonása újszerű kommunikáció, közösségi tervezési módszertan felhasználásával* című pályázata

- ROMA INTEGRÁCIÓ A TÁRSADALMI KOHÉZIÓ ERŐSÍTÉSÉRE

(nem hirdettek nyertest)

- A LAKÓHELYHEZ KÖTŐDÉS ERŐSÍTÉSE

Rózsaszentmárton Község Önkormányzata – *Közös múlt – közös jövő* című pályázata

2011/2012-ben nyertes pályázatok:

- AMIKOR NEM A PÉNZ A MEGHATÁROZÓ – ÖTLETEKKEL, ÖSSZEFOGÁSSAL TELEPÜLÉSÜNKÉRT

Mátraverebély Község Önkormányzata – *Csodák Földje* című pályázata

- LEGJOBB TESTVÉRVÁROSI TALÁLKOZÓ

Ajak Város Önkormányzata – *Testvér-települési kapcsolatok ápolása hagyományőrző fesztivál keretében – Ajaki Lakodalmas és Hagyományőrző fesztivál* című pályázata

- VIZEK VARÁZSA AVAGY VARÁZSLATOS VIZES VILÁG

Gyenesdiás Nagyközség Önkormányzata – *Példaadó fenntarthatóság egy Balaton-parti településen* című pályázata

- LEGJOBB KÖZFOGLALKOZTATÁSI GYAKORLATOT MEGVALÓSÍTÓ ÖNKORMÁNYZAT

Tiszatenyő Község Önkormányzata – *Tiszatenyő a jövőjét építő község* című pályázata

Szemere Község Önkormányzata – *Önellátás megteremtése Szemere községben* című pályázata

Karancslapujtó Község Önkormányzata – *Startmunka munkaprogram 5 projektlába, ezen belül a mezőgazdasági alprogram - a családi szintű gazdálkodás tekintélyének visszaállítása* című pályázata

2013-ban nyertes pályázatok:

- LEGJOBB KÖZFOGLALKOZTATÁSI GYAKORLATOT MEGVALÓSÍTÓ ÖNKORMÁNYZAT

Ajak Város Önkormányzata – *Ajak a jövő települése a munka tükrében* című pályázata

Döge Község Önkormányzata – *Új utakon – START mintaprogramba ágyazott komplex településfejlesztés* című pályázata

Garadna Község Önkormányzata – *Növénytermesztés és állattartás feltételeinek kialakítása Garadna községben* című pályázata

Hajdúdorog Város Önkormányzata – *Értékteremtés Hajdúdorogon* című pályázata

Hajdúnánás Város Önkormányzata – *Start Munka Mintaprogram – Mezőgazdasági kertészet és Értékteremtő közfoglalkoztatás* című pályázata

Halmaj Község Önkormányzata – *Segíts magadon Halmaj!* című pályázata

Hidvégardó Község Önkormányzata – *Hidvégardó újjászületése és fejlődése az értékteremtő közfoglalkoztatás által* című pályázata

Parasznya Község Önkormányzata – *STOP után START* című pályázata

Udvari Község Önkormányzata – *Apró lépésekkel az önellátás felé! Újra kell gondolnunk hol élünk, hogyan és miből!* című pályázata

Zalaszentmárton Község Önkormányzata – *A Mezőgazdasági közmunka program hatása a háztáji gazdálkodás újraindítására* című pályázata

- AZ ÉV ÚJ NEMZEDÉK TELEPÜLÉSE

Hernádszentandrás Község Önkormányzata – *Hernád-völgyi Jövő – partnerségben a közösségért* című pályázata

Makó Város Önkormányzata – *„Fiatalok, a megújult Makó hazavár!” – képviselő-testületi ciklusprogram, ennek egyik eleme a „Hogyan védjük meg gyermekeinket?” programsorozat. A „Biztonságos Makó” projekt részeként az önkormányzat és a rendőrség összefogása az ifjúságvédelem, a fiatalok helyben tartása érdekében* című pályázata

Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat – *Bízni. Törödni. Dönteni. Cselekedni.* című pályázata

- GAZDÁLKODÓ TELEPÜLÉS

Egerág Község Önkormányzata – *Segély helyett kereset* című pályázata

Tiszatenyő Község Önkormányzata – *Földbe, bõrbe, tányérra – termelés, feldolgozás, értékesítés* című pályázata

Kiskunmajsa Város Önkormányzata – *Kiskunmajsai Helyi Termék Védjegyrendszer* című pályázata

- HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI LEHETŐSÉGEK PROGRAMJA (HELP)

Mátraverebély Község Önkormányzata – *Verebélyi modell* című pályázata

Alsómocsolád Község Önkormányzata – *Közösségi Térségi Hálózat Köz-Tér-Háló a felzárkózás szolgálatában, identitásunk erősítésében* című pályázata

Berhida Város Önkormányzata – *Adj esélyt!* című pályázata

- LEGJOBB TESTVÉRVÁROSI TALÁLKOZÓ

Szarvas Város Önkormányzata – *Sokszínű Európa – Testvérvárosi Találkozó a szellemi kulturális örökségeink megőrzéséért* című pályázata

Körmend Város Önkormányzata – *Európa Napok – 2013. Körmend* című pályázata

Kisrécse Község Önkormányzata – *Őseinknek szent hitéhez, nemzetednek gyökeréhez, testvér ne légy hűtlen soha. Székelyszentkirály (RO) és Kisrécse (HU) kapcsolata 2001-2013.* című pályázata

2014/2015-ben nyertes pályázatok:

- KÖZFOGLALKOZTATÁSI JÓ GYAKORLATOK

Tetétlen Község Önkormányzata – *Együtt, egymásért, a településünkért!* című pályázata

Jánoshida Község Önkormányzata – *STARTMALOM* működtetése növénytermesztéssel, állattenyésztéssel és feldolgozással a Zagyva partján című pályázata

Hajdúdorog Város Önkormányzata – *Öngondoskodás a szociális kihívások megoldására* című pályázata

Karancslapujtó Község Önkormányzata – *Gyöngyszem a Karancs lábánál* című pályázata

Szabadhídvég Község Önkormányzata – *Kertészeti START Mintaprogram Szabadhídvégen* című pályázata

- GAZDÁLKODÓ TELEPÜLÉS

Alsómocsolád Község Önkormányzata – *„Magunk kenyerén” Helyi Gazdaságfejlesztési Program* című pályázata

Garadna Község Önkormányzata – *Közfoglalkoztatás és szociális szövetkezet együttműködésének jó gyakorlata Garadna községben* című pályázata

Szorgalmatos Község Önkormányzata – *Szorgalmas szorgalmatosi közmunkások az önfenntartó Szorgalmatosért* című pályázata

- A TELEPÜLÉSI ÉS A HELYI ROMA NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT EGYÜTTMŰKÖDÉSE

Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata – *Szolnok Megyei Jogú Város Integrációs Programja* című pályázata

Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata – *Együtt a közös jövőért* című pályázata

Budapest Főváros IV. Kerületi Önkormányzat – *Magyarország első Cigány Helytörténeti Gyűjteményének felállítása és intézményesítési törekvései* című pályázata

2016-ban nyertes pályázatok:

- LEGJOBB KÖZFOGLALKOZTATÁSI GYAKORLAT

Tiszagyulaháza Község Önkormányzata – *Közösen Tiszagyulaházáért* című pályázata

Polgár Város Önkormányzata – *Segítő polgári kezek az idősekért* című pályázata

Hajdúsámson Város Önkormányzata – *Településkép formálás* című pályázata

Komló Város Önkormányzata – *Komlói száraztésztagyártás* című pályázata

Trizs Község Önkormányzata – *„Tirzs, a gyümölcsöző falu”* című pályázata

- „CSALÁDÉRT ÉS KÖZÖSSÉGÉRT” ROMA NŐK TÁRSADALMI SZEREPVÁLLALÁSÁNAK JÓ PÉLDÁI

Szarvas Város Önkormányzata – *A szegénységben élő roma nők helyzetének javítása* című pályázata

Hidvégardó Község Önkormányzata – *Út a Raul Wallenberg díjhoz és tovább – A kisebbségi és a többségi társadalom békés egymás mellett élése és ebben a roma nők szerepvállalása* című pályázata

Uzka Község Önkormányzata – *A nők esélyegyenlőségének elősegítése Uszkában* című pályázata

- HELYI POLGÁRÖRSÉG ÉS AZ ÖNKORMÁNYZAT EGYÜTTMŰKÖDÉSE

Nagyhegyes Község Önkormányzata – *A jó közbiztonság fenntartása Nagyhegyesen széleskörű összefogással* című pályázata

Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat – *„Én, TE., Ő, de együtt könnyebb a MI biztonságunkért”* című pályázata

Mórahalom Város Önkormányzata – *Párizs, balra! Összefogással a migráció negatív hatásaival szemben, új települési kihívások* című pályázata

2017-ben nyertes pályázatok:

- „KÖZÖS-TÖBBSZÖRÖS” – A TELEPÜLÉSEKEN ÉLŐ ROMÁK ÉS NEM ROMÁK PÉLDAÉRTÉKŰ KÖZÖS(SÉGI) PROGRAMJAI, TEVÉKENYSÉGEI

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata – *Ferencvárosi Roma Konceptió* című pályázata

Budaörs Város Önkormányzata – *Az eredményes iskolai szereplés, a hatékony integráció támogatása, a korai lemorzsolódás megakadályozása – Együttműködés a Budaörsi Tanoda és Budaörs Város Önkormányzata között* című pályázata

Kisújszállás Város Önkormányzata – *Kertünk és kuckónk* című pályázata

- HELYI POLGÁRÖRSÉG ÉS AZ ÖNKORMÁNYZAT EGYÜTTMŰKÖDÉSE

Ajak Város Önkormányzata – *Helyi polgárörtség és önkormányzat együttműködése* című pályázata

Abasár Község Önkormányzata – *Gyermek- és ifjúságvédelem Abasáron*

az ifjúpolgárőrség népszerűsítésén keresztül című pályázata

Budapest Főváros XIII. Kerületi Önkormányzat – „*VizesVB nemcsak vízben*” című pályázata

A 2018. évi program kezdeményezői és felelősei

A Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Programját Magyarországon a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége felügyelete mellett az Irányító Bizottság fejleszti ki és vezeti.

Az Irányító Bizottság tagjai a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége, a Magyar Faluszövetség, a Magyar Önkormányzatok Szövetsége, a Belügyminisztérium, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, az Országos Polgárőr Szövetség delegáltjai. Az Irányító Bizottság munkáját a TÖOSZ által kinevezett projektmenedzser segíti. Az Irányító Bizottság egyszerű többséggel dönt valamennyi felmerülő kérdésben.

A bizottság tagjainak joga és lehetősége van más intézményeket, döntéshozókat javasolni a munkájukban való részvételre, szakértőket javasolni a Szakértői Csoportba, s azokat közös döntéssel kinevezni.

Az Irányító Bizottság határozza meg a pályázati kiírást tartalmazó kiadvány kritériumait, pályázati feltételeit, a kiválasztási eljárást, s felügyeli a Szakértői Csoport kiválasztási eljárását. Elfogadja a képzési programot, meghatározza a képzési lehetőségeket és kötelezettségeket a Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Díjak nyertesei számára; irányítja az esettanulmányok széles körű terjesztését; aktív kommunikációs eszközökkel támogatja a program végrehajtását; együttműködik a záróünnepség szervezésében.

A Szakértői Csoport önkormányzati gyakorlattal rendelkező szakembereit az Irányító Bizottság delegálja. A csoportot a TÖOSZ adminisztratív támogatásban részesíti. A csoport feladata a beérkezett pályázatok értékelése, és a díjazásra érdemes gyakorlatokra vonatkozó javaslattétel az Irányító Bizottságnak. A szakértők a program végrehajtása során a TÖOSZ-szal, illetve a projektmenedzserrel együttműködve részt vesznek a pályázati kiírás témájának meghatározásában, pontosításában; a kritériumok/indikátorok meghatározásában valamennyi pályázati területen; rövid listát készítenek azon beérkezett önkormányzati pályázatokból, amelyek helyszíni vizsgálatot igényelnek; közreműködnek a meghatározott önkormányzati gyakorlatok helyszíni ellenőrzésében; a legjobb gyakorlatok kiválasztásának előkészítésében.

A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége támogatja és megszervezi az Irányító Bizottság és a Szakértői Csoport munkáját.

A program 2018. évi témái és díjai

Az Irányító Bizottság által a 2018. évben az alábbi két téma került kihirdetésre:

- Legjobb közfoglalkoztatási gyakorlat
- Helyi polgárország és az önkormányzat együttműködése
- „Családért és közösségért” Roma nők társadalmi szerepvállalásának jó példái

„Közös-többszörös – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei

A magyar társadalomnak a gazdasági válság következményei nyomán kell megtalálnia a szegénységet okozó, illetve a szegénységből adódó problémák hatékony kezelésének új módszereit. Statisztikák és tanulmányok tükrözik, hogy a válság nyomán fokozott figyelmet kell fordítanunk a legszélsőségesebb nélkülözésben, a társadalom peremvidékein élő csoportok helyzetének kezelésére. A szélsőséges élethelyzetek, kirívó társadalmi különbségek, a társadalmi zárványok kialakulása, s az ehhez kapcsolódó esélytelenség, a hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése az egész társadalom stabilitását, fenntarthatóságát veszélyezteti. A társadalmi kohézió hiánya, a magyar társadalom jellemző – életkori, nemzetiségi, területi stb. – vetületeiben tapasztalható dezintegrációs, társadalmi különállási folyamatok egyben a gazdasági fejlődés akadályai is.

A romák társadalmi és gazdasági integrációja kétirányú folyamat, amely megköveteli mind a többség, mind a roma közösségek tagjai gondolkodásának megváltoztatását.

Csak gazdasági, szociális intézkedésekkel ugyanakkor nem lehet elérni a társadalmi elfogadást, békés egymás mellettélést, a romák társadalmi felzárkózását. Ebben van/lehet hatalmas szerepe és fontossága az együttműködésnek az önkormányzatok és a civil szféra – egyesületek, alapítványok, egyházi szervezetek – között.

Jelen felhívás alapvető célja olyan jó gyakorlatok felkutatása, amelyek a feszültségek enyhítése, a roma és nem-roma párbeszéd elősegítése, az előítéletek csökkentése révén erősítik a helyi roma közösségek identitását, javítják a kultúrához, oktatáshoz, egészségüghöz, munkához és szociális, társadalmi javakhoz való hozzáférést, ugyanakkor a nem roma lakosság körében is pozitív visszhangra találnak.

A felhívás a „semmit rólunk nélkülünk” elvre támaszkodva olyan partnerségi együttműködések jutalmaz, amelyek kialakításában a roma közösségek kezdeményezői, társ-irányítói vagy aktív résztvevői szerepet vállalnak.

Fontos prioritás a szegregátumokban élő roma közösségek kimozdítása, illetve az ilyen közegekben létrejövő értékek megismertetése a többségi társadalommal. A roma és nem-roma csoportok kölcsönös megértésének javítása, a mindennapi együttélés nehézségeinek kulturális eljárásokon keresztül történő közös feldolgozása, feloldása kiemelt cél.

A felhívás nem kívánja egyetlen tématerületre szűkíteni a pályázati lehetőséget. A roma és nem-roma párbeszéd elősegítése érdekében roma kultúrával, oktatással, társadalmi felzárkózással, hitélettel kapcsolatos termékek, események, rendezvények létrehozása és azok elérhetővé tétele a roma és nem roma lakosság számára épp úgy követendő példa lehet, mint akár a sport, vagy a művészetek valamely ágához kapcsolódó előremutató kezdeményezés.

Az utóbbi években számos hazai és uniós program támogatott hasonló célú kezdeményezéseket, sajnos ezek jelentős része a források kimerülése után szép lassan megszűnt. Fontos lenne megtalálni azokat a programokat/programelemeket, amelyek akár ezen programok folytatásaként, akár ezekre alapozva a helyi mindennapok részévé válva valódi integrációs tényezővé tudnak erősödni.

A társadalmi felzárkózás sikere nagymértékben függ a helyi közösségek potenciáljától. A kérdés az, hogy milyen együttműködések képesek segítséget nyújtani a társadalmi szempontból szegregálódó közösségek tagjainak, miként tudják az önkormányzatok bevonni őket a társadalmi felzárkózás folyamataiba.

Fontos szempont, hogy az egyes települések jelenítsék meg, hogy milyen eszközökkel tudják a jelen pályázat célcsoportját megszólítani, majd a kialakult együttműködések fenntartani, esetleg újakat generálni.

A pályázatokban valódi, a hétköznapiakban ténylegesen megvalósuló közös munka bemutatását várjuk.

Olyan jó gyakorlatok bemutatását, amelyben a pályázó ismerteti:

- a program indulásának hátterét
- a program célját
- a jó gyakorlat eredményeit
- a jó gyakorlat kapcsolódását az adott önkormányzat HEP-jéhez, illetve annak intézkedési tervéhez

A téma díjai:

1. díj: 1.200.000 Ft
2. díj: 800.000 Ft
3. díj: 500.000 Ft

Helyi polgárőrség és az önkormányzat együttműködése

Pályázat célja:

A pályázat célja a helyi önkormányzat és a helyi polgárőr egyesület együttműködésén alapuló olyan közös programok felkutatása és ismertetése,

- amely motiválja a 14. életévüket betöltött kiskorúakat, hogy ifjú polgárőrnek jelentkezzenek,
- amelynek megvalósításához az önkormányzat és a helyi polgárőr egyesület együttműködése szükséges,
- amelyből egyértelműen kitűnik, hogy az önkormányzat és a polgárőr egyesület vezetői között rendszeres a személyes kommunikáció és kapcsolattartás.

A „jó gyakorlatok” más településekkel történő megismertetése lehetőséget teremt arra, hogy a fiatalabb generáció hatékonyabb közreműködést vállaljon a polgárőrségen belül.

Pályázati feltételek:

1. a pályázaton résztvevő településen legalább három éve *hatékony és eredményes polgárőr egyesület működjön*;
2. a település polgárőr egyesülete rendelkezzen legalább 5 fő – polgárőr igazolvánnyal rendelkező, vagy a pályázat benyújtását megelőzően már benyújtott igazolvány igénylőlappal rendelkező – *ifjú polgárőrrel*;
3. a település önkormányzata és a polgárőr egyesület *rendelkezzen együttműködési megállapodással; mely alapján a tárgyévben a pályázat benyújtását megelőző időpontig legalább 2 közös vagy a helyi polgárőrség bevonásával lebonyolított program került megvalósításra*;
4. a település önkormányzata rendelkezzen *bűnmegelőzési koncepcióval*, amelyet az önkormányzat képviselő-testülete elfogadott;
5. legyen stabil a település (fővárosi kerület) bűnügyi helyzete, javuló tendenciát mutasson a közbiztonság, a civil társadalmi bűnmegelőzés keretében pedig *jelentős eredményeket tudjanak felmutatni, amely tükröződik a helyi bűncselekmények számának csökkenésében*;
6. az önkormányzat képviselő-testülete tartson rendszeres és élő kapcsolatot a helyi polgárőr egyesülettel, amely abban is megnyilvánul, hogy *a tárgyévben legalább egy alkalommal az elnök tájékoztatja a képviselő-testületet a polgárőr egyesület tevékenységéről*;
7. a települési önkormányzat és a polgárőr szervezet – a település sajátosságainak megfelelően – tartson kapcsolatot, *működjön együtt a rendőrséggel*;
8. legyenek az önkormányzatnak és a polgárőr egyesületnek, a lakosság biztonságérzetét, a helyi bűnmegelőzés eredményességét segítő, *a tárgyévben a pályázat benyújtását megelőző időpontig olyan közös programjaik, akcióik (legalább 2), amelyekben igazolhatóan ifjú polgárőrök is közreműködtek*.

A pályázat tartalma

A pályázatot a település (fővárosi kerület) önkormányzata és a polgárőr egyesülete közösen nyújthatta be a polgármester és az egyesületi elnök aláírásával.

Csatolni kellett a pályázat anyagához

- a település önkormányzata és a helyi polgárőr egyesület együttműködési megállapodása,
- a területi (megyei vagy fővárosi) polgárőr szövetség elnökének igazolása arról, hogy a település polgárőr egyesülete rendelkezik a pályázati feltételek szerinti 5 fő ifjú polgárőrrel,
- a területileg illetékes rendőrkapitányság vezetőjének támogató nyilatkozata,
- a település önkormányzata képviselő-testületének határozata a bűnmegelőzési koncepció elfogadásáról.

A téma díjai:

1. díj 1.200.000 Ft
2. díj 1.000.000 Ft
3. díj 800.000 Ft

Hogyan lehetett pályázni?

Valamennyi magyarországi helyi önkormányzat számára nyitott volt annak lehetősége, hogy elnyerhesse a Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Díját. Pályázni a www.toosz.hu internetes honlapról letölthető pályázati formanyomtatvány elektronikus kitöltésével lehetett. A pályázatokat a www.legjobbonkormanyzatigyakorlatok.hu internetes honlapon keresztül lehetett csak benyújtani, valamint a polgármester aláírásával ellátva egy eredeti és egy másolati példányban postai úton kellett beküldeni a TÖOSZ címére. A pályázathoz a jó gyakorlat eredményeit bemutató dokumentumok, kiadványok, fotók anyagát az önkormányzat (vagy a program) honlapjára feltöltve és a linket beillesztve volt lehetőség megküldeni. A pályázat beadásával a pályázó hozzájárult a dokumentumok, kiadványok, fotók valamint a pályázati folyamatban készült szakmai és kommunikációs anyagok TÖOSZ általi szabad felhasználásához.

A díj elnyerésének feltételei

A pályázatban bemutatott gyakorlatok bírálati szempontjai:

Elfogadottság és együttműködés

A gyakorlat tervezését és bevezetését megfelelő egyeztetések kísérték-e, amelyek során sikerült-e megegyezésre jutni a gyakorlat tartalmáról és az együttműködés megvalósításáról.

Átláthatóság és nyitottság

A gyakorlat kialakítását segítő döntések jól definiáltak-e és közérthető formában hozzáférhetőek-e. Kialakításuk során konzultáltak-e résztvevőkkel, és van-e lehetőség a közreműködésükre a megvalósítás szakaszában. Törekedett-e az önkormányzat az aktív részvétel támogatására.

Hatásosság

A gyakorlat megvalósította-e a kitűzött célt, van-e pozitív hatása, esetleg hatást gyakorol-e más kapcsolódó területek gyakorlataira, a lakosok pozitívan értékelik-e.

Hatékonyosság

A gyakorlat bevezetése jelentős, mérhető hatékonyságjavulást eredményezett-e.

Fontosság

A gyakorlat hozzájárul-e a település egyik (vagy több) problémájának megoldásához. Olyan probléma megoldásához járul-e hozzá, amely sok településen jellemző, s kevésbé ismert a megoldása.

Fenntarthatóság

A gyakorlat intézményesült-e és integrálódott-e az önkormányzat cselekvéssorába, megalapozott-e pénzügyi és szervezeti fenntarthatósága.

Megismételhetőség

A gyakorlat bevezethető-e több más településen különösebb probléma nélkül.

Azok az önkormányzatok pályázhattak a Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Díjra, amelyek a maguk megítélése szerint valami új és másutt is alkalmazható gyakorlatot alakítottak ki,

A Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Díj elnyerésére irányuló pályázat benyújtásával a pályázó önkormányzat vállalta, hogy a TÖOSZ-szal kötendő szerződés szerint a saját, díjazott gyakorlatát más önkormányzatokkal megismerteti. Annak érdekében, hogy a tudás széles körben, az ország más részein is hasznosulhasson, a nyertesek a legjobb gyakorlatukat bemutató fontosabb információkat nyílt napok, szakmai konferenciák, tanulmányutak, internetes bemutatkozás keretében adják át. A program a nyertes önkormányzatok képviselőinek mindehhez felkészítő képzést kínál.

A kiválasztás

A TÖOSZ összegzést készített a befogadott pályázatokról, amelyek közül a Szakértői Csoport tagjai témánként rövid listát készítettek a helyszíni vizsgálatot igénylő jó gyakorlatokból.

A projektmenedzser a Szakértői Csoport egy-két tagjával látogatást tett a listán szerepeltetett jó gyakorlatok helyszínére. A látogatók a helyi vezetőket felkérték a jó gyakorlat ismertetésére; így lehetőség adódott azon részletek bemutatására is, amelyek a pályázatból esetleg kimaradtak, ám a program szempontjából fontosak.

A győztesek kiválasztása előtt, a helyszíni tapasztalatok nyomán meghívást kaptak az esélyes önkormányzatok, hogy a saját jó gyakorlatukat szakmai konferencia keretében, a nyilvánosság előtt ismertessék, majd a Szakértői Csoport és az Irányító Bizottság együttes döntése alapján születtek meg a döntés a Legjobb Önkormányzati Gyakorlat Díj oda ítéléséről.

A díjátadó ünnepség

A program szakmai konferencia keretében zárult 2018. november 14-én az Emberi Erőforrások Minisztériuma konferenciatermében, ahol a szélesebb szakmai közönség előtt zajlott a „prezentációs döntő”.

A legjobb gyakorlatok terjesztése

A program sikeres pályázatait benyújtó önkormányzatok felkérést kaptak, hogy egy, a TÖOSZ-szal kötendő szerződésben rögzítsék a maguk jó gyakorlatának szélesebb körű ismertetéséhez szükséges csatornákat és módszereket.

A program irányítói tanácsadással és információkkal segítik a legjobb gyakorlatok kommunikációját.

A nyertes önkormányzatok vállalták, hogy meghatározott számú önkormányzat képviselőit fogadva ismertetik a maguk díjazott gyakorlatát. A tudásátadás folyamata további innovációk forrása lehet, mert a fogadó önkormányzatok is hasznosítható ötleteket meríthetnek a szakmai párbeszédéből.

A TÖOSZ és a programban résztvevő szervezetek a maguk információs csatornáin népszerűsítik a legjobb gyakorlatokat, segítvén ezáltal azokat az önkormányzatokat, amelyek problémáira e gyakorlatok megoldást kínálnak.

2018. év eredményei

A Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Programjának 2018. évi pályázati kiírására a két témakörben az ország 16 megyéjéből és a fővárosból érkezett összesen 33 pályázat, a legnagyobb számban Hajdú-Bihar megyéből, ahonnan 5 település nyújtotta be legjobb önkormányzati gyakorlatát ismertető pályázatát.

2018-ban meghirdetett és elbírált témák:

- „Közös-többszörös” – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei (13/4)
- Helyi polgárőrség és az önkormányzat együttműködése (20/4)

(Az egyes témáknál zárójelben a pályázatok száma/a döntősök száma.)

Település	Megye	Téma	Pályázat címe
Budapest VIII. kerület	Budapest	„Közös-többszörös” – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei	Józsefvárosi Cigányzenekar létrehozása, működtetése
Drávasztára	Baranya	„Közös-többszörös” – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei	Hagyományörzés a helyi romák és horvátok között
Eger	Heves	„Közös-többszörös” – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei	„Közös-ségi többszörös” – Az egri vár ereje a közösségben található – SZATECS létrejötte, mint a közösségfejlesztés eredménye
Egyek	Hajdú-Bihar	„Közös-többszörös” – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei	Esélyt az állatoknak program – gypmesteri telep létesítése
Gyömöre	Győr-Moson-Sopron	„Közös-többszörös” – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei	Roma – nem roma együttműködés egy élhetőbb, fejlődő településért
Kiskunhalas	Bács-Kiskun	„Közös-többszörös” – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei	Szociális segítő hálózat, mint a helyi társadalomfejlesztés sikeres eszköze
Ozora	Tolna	„Közös-többszörös” – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei	"Együtt jobb és könnyebb"
Püspökladány	Hajdú-Bihar	„Közös-többszörös” – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei	Helyismereti tábor a püspökladányi Újtelepi Könyvtárponton

Siklósnagyfalu	Baranya	Közös-többszörös” – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei	„Ez a mi értékünk- Asta Pentru Noi”
Szarvas	Békés	Közös-többszörös” – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei	Önkormányzatok közötti együttműködési területek a kultúrák közötti párbeszéd javítására
Szenyér	Somogy	Közös-többszörös” – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei	Kitörés a mélyszegénységből az értékteremtő programokkal
Tetétlen	Hajdú-Bihar	Közös-többszörös” – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei	Együtt egy egységben, Tetétlenen!
Zalabér	Zala	Közös-többszörös” – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei	Öngondoskodás és szolidaritás- az elfogadottság növelése a roma és nem roma családok között Zalabérben
Alap	Fejér	Helyi polgárórség és az önkormányzat együttműködése	Alapozzon alapon, hogy biztonságos lábakon álljon
Aldebrő	Heves	Helyi polgárórség és az önkormányzat együttműködése	Aldebrőn a polgárórség az élet része
Arló	Borsod-Abaúj-Zemplén	Helyi polgárórség és az önkormányzat együttműködése	A jó közérzethez szükséges a jó közbiztonságra való törekvés
Balatonalmádi	Veszprém	Helyi polgárórség és az önkormányzat együttműködése	Az Önkormányzat és a Polgárórség együttműködése

Boda	Baranya	Helyi polgárőrség és az önkormányzat együttműködése	Közbiztonság fenntartása Bodán
Budapest XIII. kerület	Budapest	Helyi polgárőrség és az önkormányzat együttműködése	Polgárőr nap a fiatalokért – polgárőrök és ifjú polgárőrök a szünidőben
Budapest XIV. kerület	Budapest	Helyi polgárőrség és az önkormányzat együttműködése	A közös, az többszörös
Cered, Zabar, Szilaspagony	Nógrád	Helyi polgárőrség és az önkormányzat együttműködése	Segítség a megvénülő kezekben, melyek mindenkiért dolgoztak
Csabaszabadi	Békés	Helyi polgárőrség és az önkormányzat együttműködése	Aprófalvak ifjú polgárőreinek mindennapjai
Csengele	Csongrád	Helyi polgárőrség és az önkormányzat együttműködése	Csengele mindenkit hazavár! Polgárőrök egy biztonságos Csengeléért!
Ercsi	Fejér	Helyi polgárőrség és az önkormányzat együttműködése	"Ercsi Védőháló"
Jászberény	Jász-Nagykun-Szolnok	Helyi polgárőrség és az önkormányzat együttműködése	Helyi polgárőrség és az önkormányzat együttműködése
Kunsziget	Győr-Moson-Sopron	Helyi polgárőrség és az önkormányzat együttműködése	„Összefogás a KÖZ-JÓ, a biztonságos és minőségi emberi lét megteremtéséért Kunsziget Községben”
Lepsény	Fejér	Helyi polgárőrség és az önkormányzat együttműködése	Összefogás a lakosságért Lepsényben
Polgár	Hajdú-Bihar	Helyi polgárőrség és az önkormányzat együttműködése	Polgárőrök a polgáriakért Polgáron!
Putnok	Borsod-Abaúj-Zemplén	Helyi polgárőrség és az önkormányzat együttműködése	Közbiztonság fenntartása Putnokon!

Szarvas	Békés	Helyi polgárórség és az önkormányzat együttműködése	Helyi polgárórség és az önkormányzat együttműködése
Szekszárd	Tolna	Helyi polgárórség és az önkormányzat együttműködése	Együttműködési megállapodás Szekszárd Biztonságáért
Váncsod	Hajdú-Bihar	Helyi polgárórség és az önkormányzat együttműködése	Biztonságban Váncsodon
Zsámbok	Pest	Helyi polgárórség és az önkormányzat együttműködése	Szoros együttműködés a Zsámboki Polgárőr Egyesülettel

A Legjobb Önkormányzati Gyakorlatok Programjának megvalósításában 2018-ban részt vett az Európa Tanács, a Magyar Faluszövetség, a Magyar Önkormányzatok Szövetsége, a Belügyminisztérium, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, valamint az Országos Polgárőr Szövetség.

A döntőben végül 8 önkormányzat pályázata részesült elismerésben.

A 2018. évi pályázat nyertesei témák szerint:

„Közös-többszörös – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei

- 1. díj Kiskunhalas Város Önkormányzata
díjazás: 1.200.000 Ft
- 2. díj Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata
díjazás: 800.000 Ft
- 3. díj Egyek Nagyközség Önkormányzata
díjazás: 500.000 Ft
- Különdíj Püspökladány Város Önkormányzata

Helyi polgárórség és az önkormányzat együttműködése

- 1. díj Aldebrő Község Önkormányzata
díjazás: 1.200.000 Ft
- 2. díj Lepsény Nagyközség Önkormányzata
díjazás: 1.000.000 Ft
- 3. díj Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat
díjazás: 800.000 Ft
- Különdíj Csabaszabadi Község Önkormányzata

„Közös-többszörös – a településen élő romák és nem romák példaértékű közös(ségi) programjai, tevékenységei

Kiskunhalas – Szociális segítő hálózat, mint a helyi társadalomfejlesztés sikeres eszköze

Kiskunhalas Város Önkormányzata a 2014-es önkormányzati választások után létrehozott egy külön romaügyekkel foglalkozó alpolgármesteri pozíciót. Feladatai közé rendelték többek között az egészségügyi, szociális és gyermekvédelemmel kapcsolatos önkormányzati feladatokat, ezen belül is a cigányság helyzetének megoldását. Szűcs Csaba, az újonnan megválasztott alpolgármester egy olyan szociális segítő hálózat kidolgozásába, szervezésébe kezdett, amely mára példa értékűvé vált más települések vezetői számára is.

A hálózat egy olyan komplex roma szociális segítői rendszer, amelynek célja a romák felzárkóztatása, a gyermekek iskolai lemorzsolódásának csökkentése, a nem romák általi elfogadás növelése, s a romák beilleszkedésének elősegítése munkahelyre, egyéb közösségekbe. A rendszer egyik lábán a roma származású óvodai-iskolai szociális segítők állnak, akik az intézményekben fogadják a roma származású gyermekeket, segítik iskolai beilleszkedésüket, a gyermekek iskolai szerepvállalásának sikerességét. Szerepük szerint egy hidat képeznek a roma és nem roma származású gyermekek között az óvodákban, iskolákban, s elősegítik a roma gyermekek pedagógusok általi megértését, elfogadását. A rendszer másik lábán a roma származású utcabizalmi felelősök állnak, akik adott szegregátumokban segítenek a romáknak a többségi normák elfogadtatásában, a családoknak a gyermek iskoláztatása cél elfogadtatásában, a munkakultúra és a személy számára is elfogadható időstruktúra kialakításában. A rendszert a romaügyekkel foglalkozó alpolgármester koordinálja. Ő biztosítja a rendszer helyi normák közé történő beépülését, nagyon szoros, szinte napi szintű kapcsolatot tart fenn a helyi szociális intézményrendszerrel, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal, a munkaügyi központtal, a rendőrséggel, a helyi

polgárőrséggel, szociális tevékenységet végző civil szervezetekkel, s mindent igyekszik elkövetni annak érdekében, hogy Kiskunhalas roma származású polgárai is a helyi közösség elfogadott, hasznos tagjává válhassanak, a családok szociális normahiányai ne kerüljenek átörökítésre, s a roma gyermekek/ fiatalok esélyei megközelítsék a nem roma gyermekek/ fiatalok lehetőségeit.

Kiskunhalas Város Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatakor, valamint a 2014-2020 Európai Unió időszak tervezési időszakában ezen esélyegyenlőségi dokumentumok megszületésekor Kiskunhalas Város Önkormányzata komolyabban kívánt foglalkozni a romák kérdésével – annak érdekében, hogy az esélyeket tudják növelni, a lakosság iskolázottsági szintje növekedni tudjon, s a gazdaság munkaerőigénye kielégíthetővé váljon. Az intézkedések elsődleges célcsoportja a roma lakosság, ezen belül is pedig elsődlegesen a gyermekek és fiatalok voltak. A közösségi tervezés egyszerűsített módszerével a programot 2014-ben indították el. A működtetés módszere a közvetlen beavatkozás, a nem formális nevelés volt. A szociális óvodai-iskolai segítőknek köszönhetően 300 fő gyermek napi szintű iskolába járása valósul meg. Az iskolai segítők eredményes munkájának köszönhetően a roma tanulók évisméltései, korai iskolaelhagyása csökkent. Az utcabizalmi hálózatnak köszönhetően 1500 roma származású ember kezd el ismerkedni a normákkal, kezdi megtalálni a helyét, napi szintű kapcsolatokat alakít ki nem romákkal. Az utcabizalmi felelősök támogatásával megindult a roma lakosság környezettudatos szemléletformálása, aminek köszönhetően mára a városban felszámolták az illegális hulladéklerakókat. A helyi munkáltatók romákkal kapcsolatos előítéletei csökkentek. A roma származású szociális segítők bér- és járulékköltségeinek forrását a közfoglalkoztatotti program, jelenleg pedig a város két nagy projektje, az EFOP-3.9.2. és az EFOP-1.5.3. jelentik.

A jó gyakorlatot a tömegkommunikáció, valamint különféle konferenciák, szakmai találkozók alkalmával népszerűsítették. A romaügyekkel foglalkozó alpolgármester az elmúlt évek alatt Bács-Kiskun megye szinte minden városában tartott bemutató előadást a hálózat működéséről, Bács-Kiskun megyében már több önkormányzat vette át és kezdte meg hasonló gyakorlat megvalósítását, így például Kalocsán, Jánoshalmán, Mélykúton, Bácsalmáson, Kiskunmajsán, Kiskunfélegyházán, Kiskőrösön, s Baján is elkezdtek a minta alapján történő megvalósítást.

Eger – „Közös-ségi többszörös” – Az egri vár ereje a közösségben található – SZATECS létrejötté, mint a közösségfejlesztés eredménye

Eger Heves megye székhelye, az Észak-magyarországi régió jelentős idegenforgalmi települése, mely híres műemlékeiről, gyógyvizeiről, borairól. Az egyik legélhetőbb vidéki nagyvárosok közé tartozik, ahová sokan költöztek be az elmúlt években. A lakosság szám változása mellett átalakult a lakosság kor szerinti összetétele is. Egerben is érvényes az tendencia, hogy az idősök száma és aránya és az átlagéletkor folyamatosan növekszik. 1995-ben a teljes

lakónépesség átlagéletkora 36,1 év volt, 2014-re 41,6 évre emelkedett. A lakónépességen belül a nők átlag életkora 3,6 évvel meghaladja a férfiak átlagéletkorát. Az eltartottsági ráta 1995 évhez viszonyítva 0,9% ponttal, 46,7%-ra emelkedett. Egerben problémát jelent a települési szegregáció. Két szegregátum is található.

Eger egyik slumosodott városrésze a Szala. Főleg roma és nem roma családok alkotják a közösséget, akiknek az elmúlt években közös problémájuk lett. Megnövekedett a térségben a drogfogyasztók száma, drogdealerek kezdtek tevékenykedni, s egyre több „gyütt-ment” települt be az elhagyott romos házakba, akik miatt a gyermekeket már nem merték engedni az utcára játszani, s a szemét is elhatalmasodott a városrészen.

Közösségfejlesztési folyamatba kezdtek, hiszen a városrészben van egy Közösségi Ház, mely kiváló centruma a közösségi tevékenységeknek és a szabadidős tevékenységek, és szociális intervencióknak is. Véleményformálókcal végeztek interjúkat s kialakítottak egy aktív magot, akik képessé váltak arra, hogy a közösség többi tagjának véleményét is becsatornázzák. Közösségi kérdőívvel eljutottak minden háztartásba, a fő céluk az volt, hogy a közösség által fontosnak vélt problémákat térképezzék fel, s ezekre közösségi megoldásokat keressenek.

Rengeteg kérdőívet dolgoztak fel s létrehozták az első fórumukat, ahová több mint 60 fő jött el. Kezdetben az elégedetlenségüknek adtak hangot, de tudták, hogy ha másra mutogatnak s ők maguk nem szerveződnek aktív közösséggé, akkor nem fog történni semmi. A fórumokon a közösség megerősítése volt a cél, ezért nem is hívtak előadókat, vendégeket. Lassan a közösség megértette, hogy nekik kell kezdeni valamit s két hónap után a „CSAPAT” önálló nevet adott magának s megindult a munka, létrejött a SZATECS, azaz a Szaláért Tenni Akarók Csoportja. A SZATECS romákból és nem romákból áll. Közösségfejlesztési folyamat eredményeként jött létre, úgy, hogy a Szalában élő embereknek közös problémát jelentett a drog, a szemét, az elhagyott házak és a betelepült idegen emberek, akik csökkentették biztonságérzetüket.

Ők hívták össze a fórumokat. Ők kezdtek el kérvényeket megfogalmazni s ők kezdtek el közös akciókat szervezni. A közösség már nem elégedetlenkedik, hanem akciókat szervez a saját maguk közül választott küldöttség irányításával, s megszervezték a Drogmentes Szaláért Sportnapot is és folyamatosan egyeztetnek az Önkormányzattal és a helyi szervezetekkel. A közösség önmagáért tesz és dolgozik, s együttműködésre hívja a város vezetését és szervezeteit, hiszen a Szala a város közös ügye, s a beavatkozások ereje a közösségben, a SZATECS-ben rejlik.

Főbb tevékenységeik:

- Interjú véleményformálókcal
- Interjú feldolgozása
- Ajtótól ajtóig kérdőív közös szerkesztése

- Kérdőív közös elemzése
- Fórumok szervezése
- Fórumok lebonyolítása
- Kinyilatkoztató előadás – drogban érintett és leszokott hívó emberek
- Droginfo vonal létrehozása
- SZEM mozgalom életre hívása (Szomszédok Egymás Mellett)
- Felhívó táblák kihelyezése
- Sportpálya rendbetétel
- Közös szemétszedés
- Közös Sportnap szervezése

A lakosok visszajelzése alapján csökkent a drogfogyasztó „gyütt-mentek” száma. Kevesebb család áruja a herbált. Egyre többen kapcsolódnak be a közösségi folyamatba növekszik a bátorság, a bizalom. A rendőri jelenlét erősebb. Megszerveződött a SZEM mozgalom, amely figyeli az illegális szemétkerakást. Több köbméter szemetet vitettek el a területről s megtisztult a sportpálya. Volt egy előadásuk, melyet SZATECS tag tartott s kinyilatkoztatta a leszokásának történetét. Versíró személyt fedeztek fel, aki csatlakozott a SZATECS-hoz. Közös, hasznos szabadidős tevékenységet szerveztek, melynek olyan sikere volt, mint amilyenre még nem volt példa. A közösség önállóan megszervezte magát, kitakarította a Közösségi Ház előtti részt a Sport Nap előtt.

A SZATECS önálló életre kelt s bekapcsolódik és irányítja a közösségi problémamegoldó folyamatot. Ezt a folyamatot a területen dolgozó segítő szakemberek támogatják és a közösségfejlesztéshez értő szakemberek is jelen lesznek.

Egyek – Esélyt az állatoknak program – gyepmesteri telep létesítése

Dr. Miluczky Attila friss polgármesterként megdöbbenve olvasta 5500 fős településük közéleti híreit: „Cigánykutyák megharapdáltak egy iskolába igyekvő harmadikos kislányt! Bezzeg a polgármester nem tesz semmit!”

Úgy tűnt ez is a polgármester feladata, de mit várnak tőle? A kassza üres, pályázati lehetőség semmi, hivatalos levelei válasz nélkül maradnak. Tanácstalan volt, megkérdezte mit tesznek más polgármesterek. Van, aki mérgezett májkrémes kenyérral, van, aki a vadőrrel-mezőőrrel gyérintette a kóbor kutyák állományát és volt a többség, aki semmit!

Megszólalt a lelkiismerete: – Ezért lettél polgármester? Mi van, ha egy éhező gyermek találja meg az eldobott májkrémes kenyeret? Mi van, ha nincs telitalálat és napokig, hetekig csak szenved a szerencsétlen? Mi van, ha csak elkóborolt és várják haza?

Inkább elkezdtek szolgáltatót keresni, de szomszédaik közül senki sem vállalta. A környező menhelyeken mindenféle teltház. 100 km-es sugarúra

bővített körzetükben szintén senki, majd 159 km-ről érkezve jött a megkönnyebbülés.

A helyi polgárőrök, romák és magyarok karöltve segítettek délelőttönként 25-30 kutyát befogni. Köztük volt Feca is. Cigány származású, érettségizett, ambiciózus fiatalember, akit sértett a cigánykutyák fogalma. Micsoda bántó jelenség, újra egy bélyeg! Ő, aki szereti a kutyákat, aki nehéz körülmények között érettségizett, igyekszik a szülei hiteleit visszafizetni, egyszerűen bántó és méltatlan!

Mennyivel jobb lett volna jobb körülmények közé születni!? Lehetett volna végzett ebrendész. Sőt – mert ilyen telhetetlenek vagyunk! – mindjárt továbbcszte ábrándjait. Hát még ha kutyás határrendész is lehetne?

Mára Egyeken sok kis mozaikból saját Gyepmesteri Telepet sikerült összerakniuk. Egymásra épülő pályázatokkal sikerült kiépíteni egy olyan optimális rendszert, mely Egyek település lakosain túl jelenleg 33 település lakosainak kóbor eb problémáit is megoldja. Először a Hortobágyi LEADER Közhasznú Egyesület közreműködésével az Európai Unió Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alaphoz nyújtottak be pályázatot, melynek keretéből 11 fő ebrendész került kiképzésre. Erre épült a LEADER térségek közötti együttműködés keretében elnyert támogatás, amiből korszerű gyepmesteri telepet hoztak létre két ütemben. A projekt az EU és a Magyar Állam társfinanszírozásában valósult meg 2015 májusában. Az ebrendészeket a helyi sajátosságokra épülő 2016. évi kistérségi startmunka mintaprogram keretében foglalkoztattuk közfoglalkoztatottként. A közfoglalkoztatás keretében valósult meg a telep térkövezése és a hátsó kennel sor megépítése, mely utóbbi révén a telep férőhelye 16-ról 61-re bővült. A közfoglalkoztatási eredményeiket elismerő miniszteri oklevéllel járó 3 millió forintot szállító járműre és untánfutóra fordították. Az önkormányzat 2015-ben bevezette az 1.000.- Ft/eb összegű ebrendészeti hozzájárulást, mely a szolgáltatásaikat igénybe vevő települések által befizetett díjakkal együtt 2018. évben a gyepmesteri telep működési költségeit fedezi. A dolgozók továbbra is a közmunkaprogram keretén belül foglalkoztatottak. A telep működése példaértékű.

Egyeken és a szolgáltatásainkat igénybe vevő 33 másik környező településen egyre kevésbé dominál a cigánykutyák témája. A kutyákból sugárzó és az őket körülvevő szeretet, az újragazdásítás eredményei mára nem elválászák (<https://hu-hu.facebook.com/Gyepmesteri-Telep-Egyek-446458572227931/>; <http://www.egyek.hu/gyepmesteri-telep.html>), hanem inkább közelebb hozzák a velük foglalkozó cigány és magyar embereket. Inkább beszélnek a pozitív példákról: egyik cigányként csoportvezető a Boschnál, a másik üzletvezető és egy orvost vett feleségül, a harmadik Németországban dolgozik, a negyedik Főiskolára járattja a lányát, az ötödik kutyás határrendész.

Püspökladány – Helyismereti tábor a püspökladányi Újtelepi Könyvtárponthon

2015. július 1-jén jött létre Püspökladányban az újtelepi városrészen az Újtelepi könyvtárponthoz. Jelenlegi székhelye: a Roma Nemzetiségi Önkormányzat székházában (Gárdonyi u. 2.)

Előzmények:

Püspökladány Város Önkormányzata kezdeményezésére a helyi kulturális intézmény a Püspökladányi Tájékoztató Központ felvette a kapcsolatot a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal. A lehetőségekről való előzetes megbeszélés (Püspökladány város polgármestere, képviselők, Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke, intézményvezetők) után került sor az együttműködési megállapodás kidolgozására, humánerőforrás, tárgyi, technikai feltételek biztosítására, a dokumentumállomány kihelyezésére, valamint a megvalósítandó könyvtári szolgáltatások tervezésére.

Az induló 200 db-os könyvállomány mára közel 1400 kötettel bővült. A szolgáltatást a Püspökladányi Roma Nemzetiségi Önkormányzat, a közfoglalkoztatási programban résztvevő munkatársak biztosítják a Kecskés Gyula Városi Könyvtár kollégáinak folyamatos szakmai támogatása mellett.

A központi Városi Könyvtár vállalta:

- egy induló 200 darabos példányszámú katalogizált könyvállomány kihelyezését és igény szerinti bővítését (kötelező olvasmányok, felnőtt- és gyermekirodalom, folyóiratok),
- a könyvtári és egyéb kulturális szolgáltatások elérhetőségét a roma lakosság számára ;
- vetélkedők, mesemondó versenyekre való felkészüléshez szükséges szak- és szépirodalom elérhetővé tételét ;
- a roma tanulók olvasáskultúrát fejlesztő rendezvényeken/versenyeken való részvételének szervezésében való segítségnyújtást.

Az Újtelepi városrész – Püspökladány Helyi Esélyegyenlőségi Programjában közölt adatok szerint a szegregátumban élők 1803 fő – fejlettségének elmaradása. Ez a városrész funkcióhiányos- az itt élők roma és nem roma lakosok szociális, oktatási, foglalkoztatási, egészségügyi hátrányokkal küzdenek.

Az Újtelepen élők több mint fele legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkeznek, ami tovább rontja a munkába állás esélyeit. A cigány kultúra iskolai adaptációját elő kell segíteni.

A tervezés a stratégia része volt, hogy a könyvtárponthon kihelyezett foglalkozásokat, rendezvényeket tartsanak elsősorban a szegregátumban élő roma nemzetiségű lakosoknak. A programokba a helyi intézményeket (egészségügyi, rendőrség) és civil szervezeteket is bevonták.

Fő céluk ezzel a roma kultúra megismertetése, hagyományaink megőrzése városukban és sárréti kistérségben élő roma és nem roma lakosság együttélésének elősegítése, a romákkal szembeni negatív előítéletek csökkentése volt.

A roma kultúra és közösségi hagyomány szempontjából fontos dokumentumokat lakóhelyük könyvtári, múzeumi gyűjteményei őrzik. Céluk, hogy ezek az értékek minél teljesebb mértékben és szélesebb körben a roma lakosság számára is elérhetővé, ismertté váljanak.

Könyvtárpont = Kapcsolódási pont: céljuk, hogy az itt élők tájékozódjanak a rendezvényekről, bevonják Őket a különféle kulturális programokba.

Főbb programok a könyvtárpontban:

2015. augusztusában a könyvtárpont létrejöttét követően egy hónap előkészítő munkát követően szervezték meg az első helyismereti tábort (hagyományörző roma nemzetiségi tábor). Az ötletet a tábor megvalósítását az Újtelepi Könyvtárpontra építve a Roma Nemzetiségi Önkormányzat és a Püspökladányi Tájékoztató Központ, mint önkormányzati fenntartású intézmény közötti együttműködés alapozta meg.

2015. októberétől-decemberig közlekedésbiztonsági- és egészségmegőrző előadásokat, valamint Mikulás rendezvényt tartottak.

2015.11.19. Tisztaság a népmese nyelvén című interaktív előadás az óvodásoknak, együttműködve a védőnői szolgálattal.

2016. március 2-án pedig az irodalombarát kör kihelyezett foglalkozását tartották meg.

2016. augusztus 1-5-ig II. Hagyományörző Roma helyismereti tábor.

Eredmények:

- Azóta is tartottak helytörténeti tábort, a résztvevők visszatérő látogatóivá váltak programjaiknak.
- A Könyvtár Pont létrehozása és az ott megvalósuló, oda szervezett programok elősegítették/elősegítik, hogy minél teljesebb körű, komplex szolgáltatást tudjanak biztosítani az e településrészen élő lakosság számára. A sokszínű közművelődési, könyvtári, sportprogramok, táborok hozzájárultak a cigány kultúra iskolai adaptációjához.
- A könyvtárlátogatók digitális információszerzési kompetenciájuk erősödött. Az információkhoz való egyenlő esélyű hozzájutással (szociális, egészségügyi- és közszolgáltatások, pályázatok-ösztöndíjprogramok, továbbtanulás) javult a hátrányos helyzetű lakosok lehetősége a továbbtanulást, valamint a munkaerőpiacon való elhelyezkedést illetően is.
- Az Újtelepi Könyvtár Pont segíti a szegregációmentességet az

információhoz való hozzájutást, valamint az esélyegyenlőség megvalósulását kulturális téren is. A Roma Nemzetiségi Önkormányzattal és az újtelepi könyvtárlátogatókkal folyamatosan együttműködnek az intézményi (Költészet Nap, Ünnepi Könyvhét) és a városi rendezvényeken, pl. gyermeknap, majális.

- A gyakorlatok által városuk kulturális intézményeiben (közgyűteményi, közművelődési) őrzött értékek teljesebb mértékben és integráltabb módon, elérhetővé válnak.

További teendők, feladatok:

- Infrastruktúra fejlesztése az Újtelepi Könyvtárponton.
- A vetélkedők, mesemondó versenyekre való felkészüléshez szükséges szak- és szépirodalmat be kell szerezni, újítani szükséges.
- A rendelkezésre álló humánerőforrást képezni kell, hogy naprakészek legyenek az eTanácsadás, közhasznú információszolgáltatás terén is.
- Kiemelt hangsúlyt kell fektetni a hagyományőrzésre, kultúra, a cigány nyelv ápolására közösségépítés-közösségformálásra.
- Fontos a példaképek ismertté tétele, ezáltal erősödik az identitástudat is.
- Mivel elsősorban a sárréti térség önkormányzataival (Püspökladányi járás települései) vagyunk szorosabb kapcsolatban szakértői támogatással, látogatók fogadásával, a gyakorlatok megismertetésével-interaktív előadás, bemutató, a jól bevált programok közös megvalósításával tudnak segítséget nyújtani a jó gyakorlat átvételéhez.

Helyi polgárórség és az önkormányzat együttműködése

Aldebrő – Aldebrőn a polgárórség az élet része

Aldebrő Heves megyében, a Mátra lábánál fekvő 700 fős település, mely „Magyarország Legkedveltebb Borvidéki Települése”. Az 1740-es években Németországból származó telepések hozták magukkal a munka, a szőlőművelés szeretetét. A Debrői Hárslevelű eljutott az angol királyi asztalra is. 2017-ben az Országos Hárslevelű Borversenyt, somlói, villányi, tokaji, mátrai, balatoni, bükki, egri hárslevelűeket megelőzve Gecse István 2014-es évjáratú Debrői Hárslevelű bora nyerte. Aldebrőn hagyomány a Derelye Fesztivál, melyen a HIR védjegyes sült derelyét kóstolhatják. Aldebrő büszke az egyedülálló, országosan is ritka, faragott Történelmi Emlékparkjára.

Aldebrő legfőbb problémái, mint kistelepülése, a lakosság létszámának csökkenése, az elöregedés, a fiatalok elvándorlása, a lakatlanná váló házak, a közintézmények bezárásának lehetősége.

Aldebrő „sváb” település, kiemelkedő a közbiztonság. 2016-ban egy közterületi bűncselekmény volt, 2017-ben egy sem. Önkormányzat, rendőrség, polgárórség, mezőőrség, vadőrök és a polgárok sokat tesznek érte.

A polgárőrség 1991-óta segíti a közbiztonság fenntartását, de az idő és a társadalmi változások hatása érezhető. A tagok zöme kiöregedett, a derékhad és a helyi fiatalok nagy része máshol dolgozik, vagy tanul, kevés ideje marad a közösségre.

Aldebrón a polgárőrséget a mindennapi élet részévé tették. Különösen figyelnek az idős korosztályra és erőteljesen nyitottak a fiatalok felé. Olyan programokat szerveztek az iskolába, melyek felkeltették a gyerekek érdeklődését, és ahogy lehetségessé vált, beléptek ifjúpolgárőrnek.

Az Aldebrón bevezetett jogyakorlatokat felsorolni is nehéz.

- Az Önkormányzat kedvező részletfizetéssel juttatja a megüresedett házakhoz a betelepülő családokat.
- A példás közbiztonság, az élhető település kép, a családok kedvelt célpontjává teszi Aldebrót.
- „Az Egyesület Örökös Tagja” cím bevezetése az idős tagjaik megbecsülését, a közösséghez tartozás megerősítését, a biztonság fenntartásában évtizedekig vállalt szerepük további aktivizálását fejezi ki.
- „Látható polgárőrség” fokozott nappali megjelenéssel, 0-24 órás készséggel, idegenek, házalók, alkalmi árusok azonnali ellenőrzésével, karitatív tevékenységekkel, iskola programokkal lett „látható”.
- „Várakozási pontok”, rendszeresen megáll az autó boltok, templom, iskola, posta mellett, lehetőséget adva az arra járó lakosoknak a közvetlen kapcsolatra. Így sokkal több információhoz jutnak.
- „Orvosi asszisztens polgárőr kísérete”, a házi betegápoláshoz kíséretet adnak az asszisztensnek, így rálátnak a legelesettebbekre, megelőzik az estleges atrocitásokat. Két települést lát el a körzet, a másikon nincs polgárőrség, a rendszeresen megjelenő polgárőr autó növeli a lakosság szubjektív biztonságérzetét.
- „Szociális gondozókkal közös akciók” gyógyszer beszerzés, kiszállítás, az augusztusi hőségben ebédkiszállítás, mozgáskorlátozottak eljuttatása klubba, templomba, temetőbe, rendelőbe stb.
- „Gondozási központtal együttműködés” a rendezvények előkészítése, lebonyolítása, az idősek aktivitásának fenntartása területén.
- „Iskolai programok”.
- Évkezdéskor gyalogátkelőhely felügyelet, a gyereket állítják meg, nem az autót, szokja meg, hogy körülnéz, mert nincs mindig rendőr, polgárőr a zebránál. Kerékpárral érkező csak gyalog mehet át.
- Honvédelmi napon légfegyver lövészet, íjászat, vízpisztoly „tűzoltás” stb.
- Láthatósági nap a rendőrséggel közösen, mellények, divatos fényvisszaverők adományozása.

- Közlekedési nap, a gyalogos, kerékpáros közlekedés szabályai, legfontosabb jelzőtáblák, szituációs gyakorlatok, kerékpárok kötelező felszerelése.
- „Motoros Mikulás”, karitatív motoros egyesület bevonásával bemutató és mikuláscsomag.
- „Vadász karácsony” a vadászok karácsonyi ajándék csomagja, a természetvédelem fontossága.
- „Toborzó Nap” a polgárórség munkájának bemutatása, a közösségi feladatvállalás fontossága.
- „Jómadarak program” A mindenkori nyolcadikosokból madárvédő csoport alakítása, madáretetők az ovisok, kisiskolások ablakai elé, madármatricák az ablakra. Kiselőadások, Téli szünetben etetés átvállalása.
- Őszi-tavaszi odútisztítás, süngarázsok kihelyezése, kerti sünhotelek, kreatív madárodúk készítése. – Gólyales, a kisiskolások gólyamunkafüzetben követik nyomon az iskola mellett fészkelő gólyapárt.
- „Polgárőr iroda, képzési központ és közösségi tér” kialakítása, ahol lehetőség lesz a fiatalok megszólítására, a polgárórség eszmeiségének bemutatására. Helyet ad a körzeti rendőrünk fogadóóráinak, bűnmegelőzési előadásainak, élővé teszi a körzeti megbízott és a lakosság kapcsolatát. Drogprevenációs, elsősegély, természetvédelmi és intézkedés taktikai előadások, gyakorlatok. A közösségi térben billiárd, asztali foci, darts, sakk és könyvek teszik kellemessé a szabadidő eltöltését.

Lepsény – Összefogás a lakosságért Lepsényben

Lepsény egy közel 3200 lakosú település Fejér megyében, a Balaton közelében.

A polgárórségi jó gyakorlat ismertetése előtt elengedhetetlen a település közbiztonsági problémáinak számbavétele. Az első fő problémakör az átutazó bűnözés: az elkövetők gyakran szemelnek ki idős, gyanútlan áldozatokat, akiket aztán megtévesztéssel, csellel megfosztanak az értékeiktől, sok esetben az otthon tartott készpénzüktől. A másik jelentős eleme a helyi bűnelkövetéseknek a megélhetési bűnözés körében elkövetett bűncselekmények, a lakosság sérelmére elkövetett besurranó tolvajlás, kisebb értékű lopások, betörések. A következő elem a közlekedési kihágások, melyek közül a legjellemzőbb a gyorsajtás, illetve a közlekedési szabályok figyelmen kívül hagyása. Végül megemlítendő az illegális hulladéklerakás, amely jelentős problémát okoz a településnek.

A fenti problémák elleni küzdelemben kiemelt jelentőségű a lakosság biztonsága és a közrend védelme érdekében a lepsényi Polgárőr Egyesület jelenléte, mivel a településen a rendőri jelenlét időszakos és katasztrófavédelem sem működik. Az Egyesület jelenleg 35 tagból áll, ebből 9

fiatalkorú ifjú polgárőr. Az önkéntes tagok minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül járják be gyalogosan vagy gépjármű segítségével Lepsény utcáit és a környező településeket. Egy 2001-es Lada Niva-val és az idei évben a Készenléti Rendőrségtől kapott Opel Astra segítségével. A zártkerti ingatlanokon élők biztonságára is ügyelnek. A települést kisebb körzetekre osztva látják el szolgálatot. Feladatuk a közrend és a közbiztonság védelme. Elsősorban a gyermekek és az idős emberek lelki és testi védelme az erőszakos cselekményektől, személyektől. Vészhelyzetek felfedése; a közlekedés biztonságának elősegítése; a helyi települési rendezvények biztosítása. Rendszeresen részt vesznek a sportesemények biztonságának megőrzésében is, melynek alapja a Lepsény Mezőszentgyörgy Sport Klubbal kötött együttműködési megállapodás. Több alkalommal tartanak bűnmegelőző előadásokat, mind a helyi Fekete István Általános Iskolában, mind az óvodában is a gyermekeknek. Állandó szereplői a polgárőrök számára rendezett versenyeknek, ahol az ifjú polgárőrök nagyon jól szerepelnek, mindig dobogós helyezést érnek el. Jelentős szerepet vállaltak az idei év augusztusi viharkárainak elhárításában is. Az Egyesületnek együttműködési megállapodása van a Fejér Megyei Rendőr-főkapitánysággal, valamint a Székesfehérvári Rendőrkapitánysággal. Munkájukat 2018 májusától egy képzett német-juhász kutya is segíti.

A jó gyakorlat: egy szervezet újjászervezése, mely a közösségi összetartó erő növelése mellett a közösség biztonságérzetét is növeli. Eredmény: 2018. évben Lepsény elnyerte a „Polgárőr Község” címet.

A Polgárőrség mind a négy problémakör terén segíti az Önkormányzat és a Rendőrség munkáját:

1. Átutazó bűnözés: figyelemfelkeltő előadásokat tartanak a nyugdíjas klubban, értesítik a lakosságot, ha a környéken elkövetett ilyen jellegű bűncselekményekről kapnak tájékoztatást, az óvodában és az iskolában ismeretterjesztő programokkal hívják fel a gyermekek figyelmét a rájuk leselkedő veszélyekre.
2. Megélhetési bűnözés: járőrszolgálatot tartanak a településen, kiemelten kezelik az ünnepi és azon időszakokat, amikor a lakosok nagy része nem tartózkodik az ingatlanában (pl. nyári szabadság idején). Sok esetben a körzeti megbízottal együtt tartanak szolgálatot. A település zártkerti részén is járőröznek, főként gyümölcséresi és borfejtési időszakban. Kiemelt szolgálatot adnak a községi rendezvények ideje alatt.
3. Közlekedési kihágások: járőrszolgálatuk során figyelmeztetik a nem megfelelő felszereltséggel közlekedő kerékpárosokat, jelenlétük visszatartó erejű a gyorsajtók számára is.
4. Illegális hulladéklerakás: járőrszolgálatuk során figyelemmel kísérik az illegális hulladéklerakás szempontjából kritikus pontokat, a személyes jelenlét visszatartja a bűnelkövetőket.

A Polgárőrség újjászervezését az önkormányzat kezdeményezte és a jó gyakorlat kialakításában a Polgárőrség tökéletes partnerévé vált. Kiemelendő,

hogy a Lepsényi Polgárőr Egyesület nem elégszik meg az eddig elért eredményekkel, újabb és újabb tervek megvalósítását tűzik ki maguk elé, van jövőképük, és jelen van a szervezetben a tenni akarás és az összetartó erő, amely az egyesületet igazi egységgé és közösségi szereplővé alakítja.

Budapest Főváros XIII. Kerület – Polgárőr nap a fiatalokért – polgárőrök és ifjú polgárőrök a szünidőben

Budapest XIII. kerület Önkormányzat lakossága 118.540 fő. A XIII. kerületben működő Angyalföld Polgárőr Szervezet 26 éves múlttal rendelkező civil szervezet, mely mindig szem előtt tartotta az állampolgárok biztonságérzetének növelését, a bűnmegelőzésben való aktív részvételt. Önkormányzat és a Polgárőr Szervezet közös célja a polgárőrök számának folyamatos bővítése, kiemelten az ifjú polgárőrök számának megemelése. A jó gyakorlat ennek egyik módszerét tartalmazza.

Állampolgárok, ezen belül a fiatalok számára olyan közösséget kívánnak teremteni, amellyel más emberek, saját korosztálya felé megmutathatja magát, ezzel önbecsülése, önbizalma erősödik, szabadidejét hasznosan eltöltheti, sőt sikereket ér el.

A Prevenációs Központ évente szervezi nyári táborát, 54 napon keresztül kiskamaszok számára (8-14 éves korúaknak). A résztvevők száma átlag 23 fő, összességben 88 gyermek vett részt. A szabadidős programokat úgy állították össze, hogy az ifjú polgárőrök tartottak foglalkozásokat. Olyan fiatalokat választottak ki, akiknek valamilyen területen többet tudtak, olyan készséggel rendelkeznek, amely eltér az átlagtól. A kamaszoknak szükségük van jó példákra, szükségük van olyan személyiségekre, akikre felnézhetnek és erősebb hatás, ha az a személy saját korosztályából kerül ki.

A Prevenációs Központ 2018-as nyári napközis táborában résztvevő fiatalok részére „Polgárőr nap a fiatalokért” címmel minden héten programot szerveztek, 5 ifjú polgárőr vett részt diákmunkásként. Az új módszer célja, hogy az érdeklődés felkeltése a polgárőri munka és a közösséghez való tartozás iránt.

A programmal céljuk volt, hogy a fiatalok megtapasztalják milyen a polgárőrség, miként tölthetik hasznosan a szabadidejüket, mivel tehetnek saját környezetükért, lakótársaikért. További céljuk volt, hogy a tábor fiataljai érdeklődését felkeltsék, pozitív példákat állítsanak eléjük. A csapatmunkával a közösséghez való tartozás érzését akarták kiváltani. Ezen keresztül ösztönözni szeretnék őket a polgárőri tevékenység vállalására.

A programnak két része volt, egyrészt a nyári napközis táborban megvalósuló polgárőr napok, másrészt az ifjú polgárőrök munkájának elismeréseként csapatépítő kirándulások. A csapatépítő kirándulásokat a nyár során három alkalommal szerveztek, volt szentendrei paintballozás, strandolás a Velencei tónál, illetve ellátogattunk a párkányi Vadas fürdőbe. A programok arra is

szolgáltak, hogy a nyári szüneti elfoglaltságokat figyelembe véve a lehető legtöbb ifjú polgárőrt elvigyük, megköszönve ezzel az egész éves munkájukat.

A foglalkozásokon más-más témát dolgoztak fel a táborozókkal. Azokon a napokon, amikor a kerületi rendőrkapitányság is jelen volt a polgárőri tevékenység mellett a biztonságos közlekedés – (KRESZ pálya használatával), az áldozattá és bűnelkövetővé válás –, a biztonságos szórakozás és internethasználat volt a téma. A közös munka során a partnerek kiegészítették, segítették egymás munkáját, az ifjú polgárőrök saját élettapasztalataikkal színesítették a programot. Azon alkalmakon, amikor csak a polgárőrség képviseltette magát, az ifjú polgárőröknek lehetőségük nyílt megmutatni, hogy milyen készségekkel, képességekkel rendelkeznek, milyen plusz tudják a mindennapjaikat színesíteni. Ezekben a napokban volt önvédelmi foglalkozás, vívás bemutató (kizárólag lufival), megismerkedhettünk a jelnyelvvél és jónéhány küzdő sporttal, illetve az angol nyelv alapvető és elengedhetetlen mondataival (köszönés, bemutatkozás stb.).

A táborban bemutatkozó ifjú polgárőrök korosztályi sajátosságuknak köszönhetően (ifjú polgárőr 14-18 év közötti fiatal lehet) közelebb állnak a táborozókhöz, mint kortárs segítők, ezért könnyebben tudtak hatni rájuk.

A 2017-es évben az ifjú polgárőrök létszáma elérte a 10 főt, ebből nagykorúvá vált 1 fő. 2018-ban 11 fő.

Az ifjú polgárőrök szakmai irányítását az a polgárőr végzi, aki egyben a Prevenációs Központban ifjúságvédelmi szociális munkása.

Csabaszabadi – Aprófalvak ifjú polgárőreinek mindennapjai

Csabaszabadi egy 301 lakosú kistelepülés Békés megyében. 2005. évben bezárásra került a helyben önállóan fenntartott iskola és óvoda. Az önkormányzat próbálja felvenni a kapcsolatot a helyi fiatalokkal, és kívánja bevonni őket a helyi közéletbe. Ehhez számít a településen működő civilszervezetekre, a Csabaszabadiért Polgárőr Egyesületre és a Csabaszabadiért Egyesületre, továbbá a helyi nemzetiségi önkormányzatra is, hiszen a Csabaszabadi Szlovák Önkormányzat is aktív részvevője a közös feladatoknak. Az ifjú polgárőrré válás gyakorlata, továbbá a fiatal polgárőrök mindennapjai a Csabaszabadiért Polgárőr Egyesület egyik kiemelt feladata. Bár a helyi polgárőrségnek több fontos feladata van – mint például a településen a bűnmegelőzési, közlekedésbiztonsági, katasztrófavédelmi rendezvények megszervezése, lebonyolítása mellett a rendszeres járőrszolgálati feladatok ellátása, illetve a tanyás térség megközelítése az önkormányzat és a polgárőrség együttes feladatában – az utánpótlásról való gondoskodás, a fiatalok számára közösségi forma kialakítása talán a legfontosabb feladat.

Az ifjú polgárőrré váláshoz egy kistelepülésen, főleg, ahol iskola sem működik, már talán túl késő a polgárőr törvény által biztosított feltételek –

14 életév és az általános iskola elvégzése – bevétele, hiszen e feltételek teljesítésük után a fiatalok már nehezen nyerhetők meg, az elfoglaltságuk, új lehetőségeik miatt. Ezt tapasztalva a településünkön a 14 évnél fiatalabb korosztály számára is szerveztek csoportot, melyet az ifjú tűzoltó csoport formájában valósítanak meg. Ehhez a csoporthoz 8 éves kortól lehet csatlakozni, és részt venni a programokban. A 14 éves kort betöltve és az általános iskolát elvégezve, már nagyobb eséllyel válnak a gyerekek ifjú polgárőrökké. A Csabaszabadiért Polgárőr Egyesület 6 ifjúpolgárőre közül 5 fő volt előzőleg ifjú tűzoltó. Az ifjú tűzoltó csoporthoz való tartozásnak rangot ad a külföldi versenyeken való részvétel lehetősége is. Ifjú polgárőri, illetve polgárőri munka népszerűsítése érdekében kerül évente megtartásra a „Kistelepülésen a biztonságért” rendezvény. E program minden korosztály számára készül, közlekedésbiztonsági, bűnmegelőzési, tűzvédelmi tartalommal. A Mobil KRESZ park lehetőséget biztosít a közlekedési szabályok megismerésére. E tevékenységben részt venni nemcsak a gyerekeknek, hanem erre az útra rávezető felnőttek részére is élménygazdag feladat! A gyerekek, az önkormányzat és a polgárőrség sikere a gyerekek nemzetközi versenyeken való részvétele, illetve ez az önkormányzat és a polgárőrség elismerése is. A bemutatott jó gyakorlat Csabaszabadiban működik, és jószívvvel ajánlják más hasonló kistelepülés számára.

Helyi Demokrácia Európai Hete – ELDW

AMIT TUDNI KELL AZ ELDW—RŐL

1. Általános háttér-információk

A Helyi Demokrácia Európai Hete [European Local Democracy Week (ELDW)] egy évente ismétlődő páns-európai esemény, amelyben az Európa Tanács 47 tagállamának helyi és regionális önkormányzatai nyilvános rendezvényeket szerveznek állampolgáraiknak az aktuális érdeklődésre számot tartó témákban. A célja a helyi szintű demokratikus részvétel támogatása és elősegítése.

A hétre október 15-e körül kerül sor minden évben, a Helyi Önkormányzatok Európai Kartájának megünneplése miatt, amit 1985-ben ezen a napon lehetett először aláírni és csatlakozni hozzá. A helyi események, választások vagy egyéb indokok miatt azonban egész

októberben lehetőség van arra, hogy csatlakozzanak a kezdeményezéshez a szervezetek és megrendezzék saját helyi tevékenységüket.

Az ELDW célja

Az ELDW lehetővé kívánja tenni az állampolgárok számára, hogy találkozhassanak a választott képviselőkkel a helyi rendezvényeken. Azt célozza, hogy az európai állampolgárokban tudatosítsa, hogyan működik egy helyi önkormányzat, információkhoz juthassanak azokról a lehetőségekről, amiken keresztül részt vehetnek a helyi döntéshozatalban.

Az ELDW lehetőséget teremt a helyi önkormányzatoknak, arra ösztönzi őket, hogy bemutassák kulcsszerepüket a demokratikus társadalomban. A helyi demokrácia éltető ereje javítja az életminőséget a közösségeinkben és emeli a helyi kormányzás hatékonyságát.

A Hét lehetőséget teremt a helyi demokrácia támogatására, ami fontos összetevője a demokratikus Európa építésének, információt nyújt a nyilvánosság és a választott képviselők számára az Európa Tanács és a Kongresszus szerepéről.

Az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa (Kongresszus) minden évben összeköti a Hétet egy speciális témával, ami különösen fontos a helyi és regionális önkormányzatoknak.

Az európai dimenzió

Szomszédság, vibráló helyi demokratikus élet és jó kormányzás helyi szinten azok a törekvések, amiben osztozik a legtöbb európai ember. Az Európa Tanács elkötelezett abban, hogy az emberek igényeinek megfelelő helyi önkormányzati működést támogasson mindenütt. E tekintetben az egyik legfőbb eszköze a Helyi Önkormányzatok Európai Kartája, amelynek érvényesülését a Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa rendszeresen nyomon követi minden országban.

Az Európa Tanács égisze alatt, a Helyi Demokrácia Európai Hete keretében megszervezett helyi rendezvények lehetővé teszik az állampolgárok számára a helyi demokrácia koncepciójának támogatását, mint a demokratikus társadalom elsődleges elemét.

Az európai szintű koordinációról

A program európai szintű koordinációjáért az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa felelős, mint a helyi és regionális önkormányzatok választott képviselőiből álló politikai gyűlése az Európa Tanács 47 tagállamából. A Kongresszus egy tagját kijelölik az ELDW politikai koordinációjáért, a projekt menedzseléséért az Együttműködési, Adminisztrációs és Külkapcsolati Részlege felel.

2. Részvétel az ELDW-ben

Ki vehet részt az ELDW-ben?

Az ELDW –t a helyi és regionális önkormányzatoknak (helyi közösségeknek, városoknak, önkormányzatoknak, tartományoknak, megyéknek és régióknak), és szövetségeiknek szánták. Az állampolgárok és a civil szervezetek szintén az elsőfokú kedvezményezettek közé tartoznak és főszereplői az ELDW-nek. A fiatalok is alapvető fontossággal bírnak a programban és üzenetének terjesztésében, ezért a gyermek és ifjúsági önkormányzatok részvétele is erősen ajánlott.

Helyi önkormányzatok szervezhetnek helyi rendezvényeket és tevékenységeket az állampolgáraikkal együtt, különböző célcsoportokat bevonva, a Helyi Demokrácia Európai Hetén októberben.

A régiók, tartományok, megyék és minden középszintű önkormányzat számtalan módon járulhat hozzá az ELDW-hez, főként:

- partnerként regisztrálhatnak az ELDW-be, saját kezdeményezéseket szervezhetnek az állampolgárokat, egyéb helyi szereplőket bevonva arra a tevékenységre összpontosítva ami, az ő működési területüket érinti (kultúra, oktatás, szociális és egészségügyi szolgáltatások, ombudsmani iroda stb.)
- együttműködés az ELDW-ben résztvevő helyi önkormányzatokkal, azok pénzügyi vagy természetbeni, vagy akár kommunikációs szintű támogatásával,
- információk terjesztése a helyi önkormányzatok körében a régióban, vagy az országban, az ELDW, a Kongresszus és az Európa Tanács szerepének tudatosítása a helyi demokrácia támogatásában.

Hogyan lehet részt venni?

Az ELDW-ben három egyszerű lépést követően lehet részt venni:

1. ki kell tölteni az online regisztrációt és létre kell hozni a saját profilt a rendszerben www.coe.int/demoweek-registration
2. meg kell tervezni és meg kell szervezni egy helyi rendezvényt az ELDW-ben az abban az évben aktuális téma köré szervezve, az ELDW vizuális elemeit használva
3. láthatóvá kell tenni a tevékenységet az ELDW honlapon a saját profilon keresztül való információ-feltöltéssel.

A projekt honlapon megtalálhatóak a szükséges ELDW anyagok, beleértve:

- általános információk, tematikus ötletek, referencia szövegek, események az előző évekből, eszköztárak
- logók, poszterek, kiadványok, számos nyelven letölthető formátumban
- a nemzeti koordinátorok listája, partner szövetségek felsorolása, kapcsolat az ELDW Kongresszusi csapatához.

Melyik szerepet válasszuk?

A programban a partnerek azok a helyi és regionális önkormányzatok, amik valamilyen tevékenységet hajtanak végre az ELDW keretében.

A szövetségek, civil szervezetek, európai és nemzetközi szervezetek közreműködését is szívesen látják az ELDW-ben, hogy ösztönözzék és bátorítsák a közösségeikben az ELDW tevékenységeit.

A 12 csillag díj azon résztvevőknek jár, akik a következő kritériumokat teljesítik az ELDW alap feladatain kívül:

1. költséget áldoznak az ELDW végrehajtására
2. promóciós kampányt hajtanak végre Kongresszus vizuális elemeit használva
3. több rendezvényt is szervez az aktuális év témájában
4. bevonja kezdeményezésébe az állampolgárok különböző csoportját, különösen a fiatalokat
5. tervez egy európai dimenziójú eseményt, amely rávilágít a helyi önkormányzatok szerepére a demokratikus Európa felépítésében.

Előadó meghívása a Kongresszustól az ELDW eseményeire

Amennyiben az Ön közössége meg szeretne hívni valakit a Kongresszustól az ELDW keretében szervezett fő eseményére, a Kongresszus képviselői szívesen mennek Önökhöz és eljuttatják a Kongresszus üzeneteit.

Akiket meghívhatnak a Kongresszustól:

- az ELDW program politikai koordinátorát,
- a Kongresszus elnökét,
- a Kongresszus két alelnökét (a Helyi Önkormányzatok Kamarája elnökét és a Régiók Kamarájának elnökét)
- a Kongresszus állandó bizottságainak elnökeit (Monitoring Bizottság, Kormányzási Bizottság és Aktuális Ügyek Bizottsága)
- a 47 tagállam nemzeti delegációinak vezetőit
- a Kongresszusi Titkárság tagjait is meghívhatják a rendezvényekre, különösen az igazgatót és a főtitkárt.

Az utazás és a szállás költsége a meghívó helyi/regionális önkormányzatot, vagy a szövetséget illeti. További információkat és gyakorlati segítséget a következő e-mail címen keresztül kaphatnak: democracy.week@coe.int

3. Az év fő témája

Minden év elején a Kongresszus szervez egy általános koordinációs találkozót az ELDW keretén belül, a legutóbbi év 12 csillagos díjazottjait és a nemzeti koordinátorokat összehívva. A rendezvény célja az elmúlt évi Helyi Demokrácia Hetének értékelése, és a következő periódus előkészítése. Itt kezdődik el az év témájának a megvitatása. A fő témáról végül a Kongresszus

Elnöksége (a Kongresszus politikai döntéseiért felelős testület) dönt, figyelembe véve az ELDW küldetését és céljait.

A Helyi Demokrácia Hete során a résztvevők az őket különösen érdeklő bármely témában szervezhetnek helyi rendezvényeket, a Kongresszus javasolja azonban legalább egy olyan tevékenység végrehajtását, ami a fő témához kapcsolódik. Az év fő témájához kapcsolódó szlogen központi helyet foglal el az ELDW promóciós kampányában, megjelenik a posztereken és szórólapokon, amit a résztvevők használhatnak a kommunikációs kampányokban és az általuk szervezett rendezvényeken.

4. Alapértékek és tematikus ötletek

Az ELDW honlapján számos referencia szöveg található, annak érdekében, hogy tudatosítsák az ELDW aktuális évének fő témáját és alapértékeit, ezen túlmenően az Európa Tanács állásfoglalásai, különösen a Kongresszus által hozott döntések és ajánlások is megtalálhatók itt azokról az értékekről, amiket ezek a szervezetek képviselnek. E dokumentumok között találjuk:

- Helyi Önkormányzatok Európai Chartája (magyarázó jelentés) és kiegészítő jegyzőkönyv a helyi önkormányzat ügyiben való részvételi jogról
- Egyezmény a külföldiek részvételéről a helyi szintű közéletben
- Charta a demokratikus állampolgárság oktatásáról
- Helyes gyakorlatok kódexe az állampolgári részvételről a döntéshozatali eljárásban
- 307. számú ajánlás az állampolgári részvételről helyi és regionális szinten Európában.

Az ELDW résztvevői számára a Demokratikus Hét egyszerűbb megszervezése érdekében készült egy kiadvány, amiben lehetséges tevékenységeket sorolnak fel az adott év témájában. Tematikus ötletek címmel elérhető a program honlapján.

A következő címen érhető el valamennyi vonatkozó dokumentum:

<http://www.congress-eldw.eu/en/page/137-download.html>

5. Kommunikációs eszközök

Az ELDW saját vizuális identitással bír, amit a Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa fejlesztett ki, és ami elérhető valamennyi résztvevő számára az ELDW honlap letöltések menüpontjában. A helyi és a regionális önkormányzatok, valamint azok szövetségei széles körben terjeszthetik azokat a kezdeményezéseket, amiket a Hét keretében hajtanak végre, és amely rendezvények az európai tudatosságot is fejlesztik. A fő kommunikációs eszközök a szórólap, poszter és a logó, az aktuális témához igazítva, amik mind szerzői jogvédelem nélküliek és szabadon használhatók kommunikációs célokra. Számos nyelven elérhetőek és letölthetőek az ELDW internetes platformjáról.

6. Regisztráció

Pár egyszerű adat kitöltésével lehet regisztrálni a program honlapján, a Partnerek menüpont alatt.

7. Elérhetőségek, kapcsolat

A projektmenedzser

Az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa Titkárságán belül működő Együttműködési, Adminisztrációs és Külkapcsolati Részlegben dolgozó projektmenedzser felelős az Európai Demokrácia Hét koordinációjáért és disszeminációjáért. A projektmenedzser támogatja a rendezvények fejlesztését a 47 Európa Tanácsi tagállam közösségeiben.

A következő e-mail címen lehet vele kapcsolatba kerülni:
democracy.week@coe.int

Nemzeti koordinátorok

A helyi és regionális önkormányzatok országos szövetségei jelölték ki a kapcsolattartót minden országban, akik nemzeti koordinátorként működnek. Ők tudnak az adott ország nyelvén információt nyújtani a programról, és minden olyan információ tekintetében, ami megkönnyíti a városok és közösségek számára a programban való részvételt.

<http://www.congress-eldw.eu/en/page/280-list-of-national-co-ordinators-of-the-eldw.html>

Az ELDW partnerszervezetei

A Helyi Demokrácia Európai Hétét számos intézmény és nemzetközi hálózat támogatja. Támogatásuk általában arról szól, hogy népszerűsítik a rendezvényt és elérhetővé teszik tagjaik számára a csatlakozást. Miután évente változik a központi téma, ezért különböző szervezetek döntenek a csatlakozás mellett. Többek között a következő szervezetek csatlakoztak:

- Council of European Municipalities and Regions (CEMR) – Európai Települések és Régiók Tanácsa
- Association of Local Democracy Agencies (ALDA) – Helyi Demokrácia Szervezetek Szövetsége
- Central and Eastern European Citizens Network (CEE CN) – Közép és Kelet Európai Állampolgári Hálózat
- Assembly of European Regions (ARE) – Európai Régiók Gyűlése
- United Cities and Local Governments (UCLG) – Egyesült Városok és Helyi Önkormányzatok

További információk a partnerekről elérhető a honlapon:

<http://www.congress-eldw.eu/en/page/133-partner-organisations.html>

A Helyi Demokrácia Európai Hete 2018-as koncepciója

Állampolgári részvétel, konzultáció és elkötelezettség a virágzó helyi demokráciáért – Fiatalok és gyermekek bevonása

A 2007 óta éves szinten működő Helyi Demokrácia Európai Hete célja az állampolgári részvétel előmozdítása és a demokrácia támogatása helyi szinten. Emiatt 2018. október 15. és 21. között, vagy bármikor októberben Európa helyi és regionális önkormányzatait, szövetségeiket arra ösztönözzük, hogy szervezzenek helyi részvételi rendezvényeket a helyi demokrácia megünneplésére, hiszen kontinensünk közös kincse ez az értékünk.

Miért olyan fontos az állampolgári részvétel?

Több mint 1000 helyi önkormányzat, illetve országos önkormányzati szövetség vett részt az Európa Tanács 47 tagállamából a páneurópai kezdeményezésben annak elindítása óta. Számos rendezvényt szerveztek állampolgáraiknak sokféle formában. A legtöbb rendezvény meg is jelenik a partnerek platformján az ELDW hivatalos honlapján. Ezek az ELDW partnerek bizonyítják, hogy a helyi önkormányzatok és azok választott képviselői látják az emberek döntésekbe való bevonásának előnyeit: egyebek között sokkal nagyobb a legitimáció, jobb az átláthatóság, sokkal hatékonyabb a közszolgáltatás-nyújtás. Az elmúlt 10 évben a helyi önkormányzatok új utakat és lehetőségeket fejlesztettek ki a közéletben való részvételre az állampolgárok számára. Ezen túlmenően, az Internet és az e-demokrácia világában élünk, amiben az új technológiák és a feltörekvő politikai szereplők jelentős térnövekedést értek el a hagyományos képviseleti demokrácia hagyományos elemeit kiegészítve. Az állampolgárokat véleményük kifejtésére a közügyekben nagyszámú közvetlen platformon hívják, ilyenek például az interaktív honlapok, üzenetküldő rendszerek és a közösségi média. Ugyanakkor ezek a lehetőségek a helyi és regionális önkormányzatok munkájában új kihívásokat is jelentenek, mint például az adatvédelem, elérhetőség, kiberbűnözés, szólásszabadság, és társadalmi befogadás.

Az Európa Tanács Helyi és Regionális Önkormányzatok Kongresszusa az ELDW koordinációjáért felelős szervezetként elhatározta, hogy reflektál az állampolgári részvétel változására és annak kapcsolatára a kezdeményezés fő küldetéséhez. Ezért esett a választás a 2017 és 2018-as ELDW témák közül az **„Állampolgári részvétel, konzultáció és elkötelezettség: a virágzó helyi demokráciáért”** címűre.

Az ELDW éves koordinátori találkozásán 2018. február 5-én megegyezés született arról, hogy speciális fókuszot kap a 2018-as év a programban a

gyermekek és a fiatalok részvétele témában (hiszen ők azok, akik elsősorban használják a modern közvetlen részvételi platformokat) és speciális tevékenységek végrehajtását ösztönzik az ELDW partnereinél a gyermekek és fiatalok elkötelezésére.

Az állampolgári részvétel jelentősége

Az állampolgári részvétel az alapja a demokráciának és a jó kormányzásnak – társadalmunk alapértéke, amit az Európa Tanács és annak Kongresszusa képvisel és támogat. A helyi és a regionális önkormányzatok különösen jó helyzetben vannak ezen értékek népszerűsítéséhez, mivel ők vannak legközelebb az állampolgárokhoz. A 2018-as ELDW alkalmából a választott képviselőket, és helyi állampolgáraikat minden korosztályból arra emlékeztetjük, hogy mennyire fontos valódi részvételi folyamatokat végrehajtani a hatékony és fenntartható demokrácia érdekében.

Az állampolgárokkal való konzultáció az őket érintő kérdésekben a kormányzás minden szintén az állampolgári részvétel legfontosabb eleme. Fontos megmutatni az állampolgároknak a részvételi lehetőség módozatait a döntéshozatali folyamatokban, beleértve az új infokommunikációs eszközöket, és az új részvételi módszereket, amik lehetővé teszik a folyamatosan fejlődő demokratikus folyamatban való lépéstartást. Ez különösen releváns a helyi és regionális szintre, ahol az állampolgárok gyakorolhatják részvételi jogaikat, ahogyan azt a Helyi Önkormányzatok Európai Chartája valamint annak állampolgári részvételre vonatkozó kiegészítő jegyzőkönyve tartalmazza: az állampolgároknak joguk van részt venni a helyi hatóságok azon döntéseiben, amelyek az ő mindennapi életükre közvetlen hatással vannak. Az állampolgároknak tisztában kell lenniük a pozitív hatásokkal, amiket elérhetnek a szavuk felemelésével, vagy részvételükkel a párbeszédben, amivel hozzájárulhatnak a helyi szintű politikák fejlődéséhez.

Ebben az összefüggésben alapvetés, hogy a demokrácia virágzásához mindkét fél hozzájárulása kell a részvételi folyamatokban: a helyi önkormányzatoknak és politikusoknak lehetőséget kell teremteniük a polgáraiknak – különösen a fiataloknak, hogy megfelelő eszközökkel és úton konzultálhassanak és részt vehessenek, míg az állampolgároknak meg kell ragadniuk a lehetőséget a részvételre és csatlakozniuk kell a helyi ügyek megoldásához.

Mivel az ELDW célja, hogy rávilágítson a részvételi demokrácia hozzáadott értékeire a legalsóbb szinteken, a 2018-as téma az Európa Tanács helyi demokráciát fejlesztő és támogató munkájára kívánja felhívni a figyelmet. Különösen hangsúlyt szeretne fektetni a helyi szintű jó kormányzás 12 alapelveire, amit az Európa Tanács alkotott meg a **„Tisztességes választási, képviseleti és részvételi magatartási kódex”**-ében, ami megköveteli a polgároktól, hogy a közösségi tevékenységekben részt vegyenek és azt is,

hogy világosan meghatározott módon részt vehessenek a helyi közéletben. A téma támogatja a demokratikus állampolgárság oktatását is.

A 2018-as mottó összhangban van a Kongresszus 2017-2020 közötti stratégiájában megfogalmazottakkal a helyi és regionális önkormányzatok fejlesztéséről, hiszen prioritásként fogalmazták meg a helyi és regionális demokrácia minőségfejlesztését, valamint olyan biztonságos és befogadó közösségek építését, amely tiszteletben tartja a sokféleséget. Az Európa Tanács és a Kongresszus 2018-as témához kapcsolódó dokumentumai megtalálhatók az ELDW hivatalos honlapján.

Miért olyan fontos a fiatalok és a gyermekek részvétele?

A Helyi Önkormányzatok Európai Chartájában 1985-ben megfogalmazták már a bevezetésben, hogy állampolgári jog részt venni a helyi szintű ügyekben. Ezt fejti ki bővebben a 2009-es kiegészítő jegyzőkönyv, ami azt is tartalmazza, hogy alapvetőnek kell lennie a demokratikus állampolgárság oktatásának a fiatalok és gyermekek körében.

A fiatalok és gyermekek bevonásával a helyi önkormányzat is jobban megérti azok szükségleteit, igényeit; így sokkal befogadóbb helyi közösséget építhetnek.

Az ELDW korábbi éveiben számos ifjúsági önkormányzat és iskola részt vett már projekteken, szerepjátékokban és más tevékenységekben és kiderült, hogy nagy az érdeklődés a fiatalok részéről a helyi döntéshozatali folyamatok iránt. A fiatalok bevonása az ELDW demokratikus folyamataiba elősegíti, hogy minél jobban megértsék a helyi önkormányzás működését, és a hatékony kommunikáció jelentőségét az állampolgárok és a helyi választott képviselők között.

Tematikus ötletek az ELDW 2018-as szakaszához

Az ELDW keretében szervezett rendezvények a program alapvető üzeneteire épülhetnek: az állampolgári tudatosság növelése az önkormányzati működésről és arról, hogyan járulnak hozzá az európai szinten kidolgozott közös helyi jó kormányzási értékek a mindennapi önkormányzati gyakorlatokhoz. Az események elérhető információkat is szolgáltathatnak az állampolgároknak arról, hogyan vehetnek részt a helyi konzultációs folyamatokban – beleértve a legutóbbi kommunikációs eszközöket és az állampolgári részvétel új formáit, amik mintegy kiegészítésül szolgálhatnak a klasszikus állampolgári részvételi módozatokhoz.

Néhány példa azokra a tevékenységekre, amik a közintézmények működését, a helyi választott képviselők szerepét, és a helyi közéletben való részvétellel nyíló lehetőségeket hivatottak jobban megértetni: nyílt nap a városházán multimédiás bemutatóval; virtuális Kérdések&Válaszok a polgármesterrel; „rapid randi” a helyi politikusokkal; részvételi eszközök interaktív kiállítása; mobil részvételi költségvetési tervezés; háztól házig látogatás; társasjátékok a

demokrácia értékéről és az emberi jogokról fiataloknak; vagy online kérdőív azon kérdéskörök prioritási sorba állításáról, amiről konzultálnia kellene az önkormányzatnak a lakosokkal.

A tevékenységeknek a társadalom valamennyi csoportjára, valamennyi generációra összpontosítania kell. Különösen a fiatalabb generációkat be kell vonni a részvételi folyamatokba a helyi iskolákkal és egyetemekkel való együttműködésen keresztül. A fiatalok képzése a jogaikról, kötelezettségeikről, valamint abban való segítségük, hogy kritikus gondolkodással viszonyuljanak a demokratikus folyamatokhoz hozzásegíthet minket az előttünk álló években a virágzó demokrácia elérésben.

Az Európa Tanács és annak Kongresszusa megteremtette a jogi eszközrendszer helyi szintre vonatkozóan, valamint az ötleteket adott az év témáján belül, amik inspirációként szolgálhatnak a helyi és regionális önkormányzatoknak valamint szövetségeiknek, hogy részt vegyenek az ELDW 2018-as szakaszában. A következőkben példákkal szolgálunk a különböző típusú tevékenységekhez a Helyi Demokrácia Európai Hete 2018-as programban való részvételhez:

Tartalom

1. Párbeszéd területek kialakítása a konzultáció és aktív állampolgárság támogatásához helyi szinten
2. Demokratikus állampolgárság és emberi jogok oktatásának támogatása és fejlesztése
3. Fiatalok bevonásának ösztönzése a helyi közpolitikák fejlesztésébe

1. Párbeszéd területek kialakítása a konzultáció és aktív állampolgárság támogatásához helyi szinten

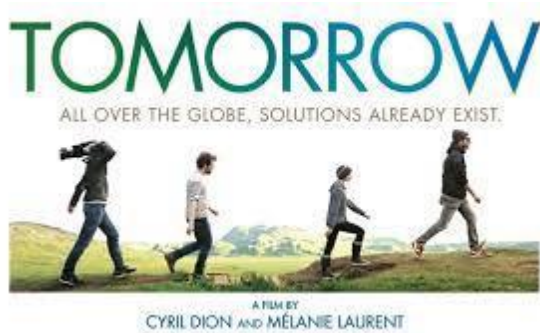
„Az erős demokrácia aktív részvételt követel” (Pete Gallego)

Az állampolgári jog, hogy részt vehessünk a közügyekben helyi szinten egyike a közös alapértéknek, amit az Európa Tanács valamennyi tagállama vall, és ami 1985 óta a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájában is megjelent. Emiatt a valódi párbeszéd az állampolgárok és azok választott képviselői között alapvető fontosságú a demokratikus részvételhez. A kommunikáció ezen módja lehetővé teszi a választott képviselők számára, hogy jobban megértsék az állampolgárok igényeit és elvárásait, hogy minél hatékonyabban történhessen a helyi közszolgáltatások nyújtása. Ez lehetőséget nyújt ahhoz is, hogy bizalmat és legitimitást nyerjen az önkormányzat a lakossága irányába.

2017-ben Strasbourg városa, ami 12 csillagos státuszt nyert már a programban, megrendezte az Állampolgári Csúcstalálkozót, aminek a célja egy új Helyi demokrácia Paktum kidolgozása volt az állampolgárokkal, arról, hogyan vehetnek részt még aktívabban az állampolgárok az őket érintő közügyekben. Például meghívták a helyi

állampolgárokat számos workshop keretében, hogy mondják el a véleményüket a helyi közpolitikákról. Azután a javaslatokat benyújtották a választott képviselők számára, a kezdeményezés második fázisában.

Az állampolgárokkal való konzultáció elősegítésére tavaly a szintén 12 csillagos Bischwiller (Franciaország) ládákat helyezett ki városszerte, amibe javaslatokat lehet bedobni.

A projekt keretében filmek is készültek, mint a Holnap (Tomorrow) című, amik egy másik útja volt az állampolgári kezdeményezések pozitívumainak kihangsúlyozására.

A 12 csillagos Amadora város Portugáliából szintén támogatta a helyiek részvételét egy művészeti projekttel, „Conversas na Rua” címmel 2017-ben. A projekt célja a városi művészet és a város lakossága közötti kapcsolat javítása volt kulturális, művészeti és társadalmi tevékenységekkel a városban. Továbbá, a város egy kommunikációs kampányt is vezetett, beleértve egy nagy vászon kifeszítését a városházával szemben.

2014-ben Cavan városában Írországban rendezték meg az Aktív Részvétel: Női részvétel a helyi demokráciában című eseményt, amellyel szintén az állampolgárok ösztönzését szerették volna elérni az önkormányzattal való aktív kapcsolat fenntartása érdekében. A nőkre és a fiatalokra külön hangsúlyt helyeztek e tekintetben.

2016-ban és aztán 2017-ben is a lengyelországi Katowicében 20 millió zloty (5 millió euró) összegről döntöttek, hogy a lakosság döntésére bízzák, melyik projektet hajtsák végre a szomszédságukban. Ez a részvételi költségvetési tervezés 22 szomszédsági területen került végrehajtásra, ott, ahol már amúgyis működött kerületi önkormányzat. Ezzel kapcsolatban a 12 csillagos Amadora városa Portugáliában 16 előterjesztést terjesztett be, köztük pl. mentőautó vásárlását az önkéntes tűzoltók és a Vöröskereszt számára, vagy informális könyvtár létesítését a parkban, vagy karácsonyi kirakat-versenyt stb., amik közül az emberek választhattak, melyiket hajtsa végre és finanszírozza az önkormányzat a részvételi költségvetési tervezés keretében.

2. Demokratikus állampolgárság és emberi jogok oktatásának támogatása és fejlesztése

„Az emberi jogok oktatása egy olyan folyamat, amiben felruházzuk az embereket eszközökkel, amikkel biztonságban és méltósággal tudják élni az életüket.” (Kofi Annan)

A demokratikus állampolgárság oktatása és az emberi jogok oktatása nagyon közel állnak egymáshoz. Ez a két oktatási terület alapjaiban járul hozzá a közösségekben élésünkhöz, illetve a szomszédsági kapcsolatainkhoz akár a

nemzeti határokon átnyúlva is. Segítenek egy virágzó globális közösség megvalósításában.

A demokratikus állampolgárság és az emberi jogok oktatásának szélesebb értelemben vett célja a demokrácia alapú társadalmak megalapítása, amely olyan alapelveken nyugszik, mint a diszkrimináció mentesség, befogadás, részvétel és jogállamiság.

Ebből a szempontból a lengyelországi Katowice, ami 2009 óta vesz részt az ELDW szervezésében; 2015-ben a gyermekeket és fiatalokat oktatta, hiszen a demokrácia alapjait nagyon korán el kell kezdeni megismertetni velük a jövőben tapasztalható pozitív hatások elérésére. Például workshopokat szerveztek gyermekeknek az intolerancia és a sztereotípiák következményeiről.

2013-ban más települések, mint Chania Görögországban, Festos Görögországban, és Södermöre Svédországban speciális tevékenységeket szervezett a legifjabb generációnak a gyermekek jogairól az általános iskolákban, játékokon keresztül, és egyéb gyermekeknek szóló tevékenységekkel, hogy tanulhassanak Európáról, akár játékon, rajzoláson vagy bábszínházon keresztül.

A gyermekek oktatására a demokratikus intézményi működésről a 12 csillagos Edremit törökországi város polgármestere fogadta az általános iskolás diákokat a városházán 2017-ben. Elmesélte nekik a kinevezésével járó feladatokat és számos egyéb önkormányzati részleg munkáját. Ezt követően a gyermekeket a városi tanácskozóterembe hívták, ahol megalakíthatták a gyermekek önkormányzatát. A tanácskozáson titkos szavazással dönthettek a gyermekek arról, hogy milyen színű legyen a városon átívelő híd. E tevékenységnek az volt a célja, hogy megismertessék a gyermekeket a demokratikus rendszer választási mechanizmusával megmutatva nekik, hogy mennyire hatékony tud lenni a demokratikus folyamat és mennyire fontos a döntéshozatali folyamatokban. A gyermekek önkormányzatának ülését követően a diákok számos ajándékot kaptak a polgármestertől, mint lufik, szórólapok az ELDW-ről, egy könyv „Lokum 'la Avrupa'ya” címmel, amit a török EU delegáció szerkesztett az EU-ról.

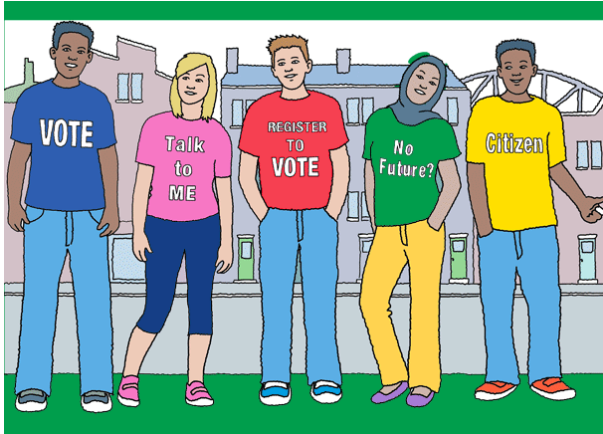

Gyermekek tapasztalják meg a demokráciát Edremitben (Törökország)

3. Fiatalok bevonásának ösztönzése a helyi közpolitikák fejlesztésébe

Az állampolgárok bevonása a döntéshozatalba létfontosságú az aktív demokráciához, és különösen szükséges a fiatalok ösztönzése. Az ELDW-ben szervezett tevékenységekkel elősegíthetik, hogy jobban megismerjék a helyi képviselőiket. Ezek az események arra is alkalmat adhatnak, hogy megízlelhessék a döntéshozattal járó felelősséget. Ezen túlmenően a helyi képviselőkkel abban is segítséget nyújthatnak az embereknek, hogy jobban bízzanak a politikában és a képviselőikben. Az önkormányzatok és a szövetségeik számos úton ösztönözhetik az állampolgári részvételt, mint például viták, szerepjátékok vagy éppen az új technológiák.

2010-ben a franciaországi Strasbourgban, ugyanúgy, mint 2013-ban a lengyelországi Katowicében felállítottak egy „online chat”-et amivel azt célozták, hogy jobb legyen a kommunikáció a polgármester, alpolgármester és állampolgárok között. Mostanában a görögországi Chania városában alkottak meg egy tevékenységet 2017-ben „Aktualizálás, részvétel, a városom fejlesztése, könnyedén és azonnal a nap 24 órájában”. A Hét keretében egy információs kampányra került sor, benne egy applikációval „Chania állampolgára” elnevezéssel. Az új technológiák használata innovatív és attraktív eszköze az e-kormányzásnak és az e-demokráciának.

Kirklees városa az Egyesült Királyságban „Részvételi költségvetés: hogyan költenéd el TE a pénzt?” címmel szervezett egy eseményt. Az volt a cél, hogy képessé tegyenek diákokat különböző Diákönkormányzatoktól, hogy allokáljanak pénzeket egy közösségnek vagy egy iskolai projektbe, a szomszédos iskolába. Emiatt ők igazi projektötleteket

vitattak meg fiatalokkal, aztán végül benyújtották a legalkalmasabb ötletet, ami finanszírozást nyert. Mindez lehetővé tette, hogy megtanulják, hogy hallgatni kell, hogy oda kell figyelni másokra, fejlesztették a vitázási képességeiket azzal, hogy beazonosították minden projekt érdemeit és potenciális hátrányait.

2012-ben a 12 csillagos Festos városa Görögországban számos kezdeményezést tett a fiatalok körében az önkéntesség növelésére. A végére egy találkozót szerveztek a legfiatalabbaknak azzal a céllal, hogy megvitassák az önkéntességgel kapcsolatos helyi lehetőségeket és kifejlesszenek közösen egy akciótervet a városban a jövőre nézve e téren. A találkozók szervezése szükségessé tette trénerek bevonását is, akik önkéntesként hajtottak végre életen át tartó tanulási programokat Festos városában.